

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.04.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2023
Avaldamismärge:	RT I, 17.03.2023, 51

Tööstusheite seadus¹

Vastu võetud 24.04.2013

[RT I, 16.05.2013, 1](#)

jõustumine 01.06.2013

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014, osaliselt 23.03.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 3	01.07.2015
29.10.2015	RT I, 10.11.2015, 2	01.12.2015
19.11.2015	RT I, 03.12.2015, 1	01.01.2016
15.06.2016	RT I, 05.07.2016, 1	01.01.2017; kogu tekstis asendatud sõna „saasteallikas” sõnaga „heiteallikas”, sõnad „välisõhu saasteluba” sõnaga „õhusaasteluba” ja sõna „eralduv” sõnaga „väljutatav” vastavas käändes ning sõna „eralduma” sõnaga „väljuma” vastavas muitevormis.
10.05.2017	RT I, 25.05.2017, 1	04.06.2017, osaliselt 01.07.2017
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 1	01.01.2018
21.11.2018	RT I, 12.12.2018, 3	01.01.2019
30.01.2019	RT I, 22.02.2019, 1	01.10.2019, osaliselt 04.03.2019
20.02.2019	RT I, 15.03.2019, 5	25.03.2019
04.12.2019	RT I, 21.12.2019, 1	01.01.2020
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 2	01.01.2021, seaduses asendatud sõna „Keskkonnainspeksioon” sõnaga „Keskkonnaamet” vastavas käändes.
11.05.2022	RT I, 27.05.2022, 1	06.06.2022
12.10.2022	RT I, 25.10.2022, 1	04.11.2022
22.02.2023	RT I, 17.03.2023, 3	01.04.2023

1. peatükk Üldsätted

1. jagu

Seaduse reguleerimis- ja kohaldamisala

§ 1. Seaduse eesmärk ja reguleerimisala

(1) Käesoleva seaduse eesmärk on saavutada keskkonna kui terviku kaitse kõrge tase, minimeerides saasteainete heite õhku, vette ja pinnasesse ning jäätmetekke, et vältida ebasoodsat mõju keskkonnale.

(2) Käesolev seadus määrab suure keskkonnoahuga tööstuslikud tegevusvaldkonnad, sätestab nõuded nendes tegutsemiseks ja vastutuse nõuete täitmata jätmise eest ning riikliku järelevalve korralduse.

§ 2. Seaduse kohaldamisala

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse:

- 1) tööstuslikele tegevusvaldkondadele, mis on loetletud käesoleva seaduse §-s 19;
- 2) suurtele põletusseadmetele vastavalt käesoleva seaduse §-s 64 sätestatule;
- 3) jäätme põletus- ja koospõletustehastele vastavalt käesoleva seaduse §-s 85 sätestatule;
- 4) orgaanilisi lahusteid kasutavatele käitistele ja tegevustele, mis on määratletud käesoleva seaduse §-s 113;
- 5) titaandioksiidi tootvatele käitistele.

(2) Käesolevat seadust ei kohaldata teadusuuringute, arendustegevuse ega uute toodete ja protsesside katsetamise suhtes, kui nende tegevuste ulatus on nii väike, et ei mõjuta keskkonda oluliselt.

§ 3. Haldusmenetluse seaduse ja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse kohaldamine

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(1) Käesolevas seaduses sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud keskkonnakompleksloa (edaspidi *kompleksloa*) menetlusele kohaldatakse keskkonnaseadustiku üldosa seaduse 5. peatükki, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

2. jagu Terminid

§ 4. Aine ja segu

(1) Aine on mis tahes keemiline element või keemiliste elementide ühend, välja arvatud radioaktiivne aine kiirgusseaduse § 6 lõike 1 tähenduses, geneetiliselt muundatud mikroorganism geneetiliselt muundatud mikroorganismide suletud keskkonnas kasutamise seaduse § 2 punkti 2 tähenduses ja geneetiliselt muundatud organism geneetiliselt muundatud organismide keskkonda viimise seaduse § 2 lõike 2 tähenduses.

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(2) Terminit segu käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/1993, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/1994 ning nõukogu direktiiv 1976/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 1991/155/EMÜ, 1993/67/EMÜ, 1993/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1–850), artikli 3 lõike 2 tähenduses.

(3) Termineid ohtlik aine ja segu käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 1967/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1–1355), artikli 3 tähenduses.

§ 5. Saastamine, saastatus, heide ja heite piirväärtus

(1) Saastamine on inimtegevusest tulenev ainete, vibratsiooni, soojuse või müra otsene või kaudne väljutamine välisõhku, vette või pinnasesse, mis võib kaasa tuua vähendamist vajava mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaolule, varale ja kultuuripärandile.

(2) Saastatus käesoleva seaduse tähenduses on saastamisest põhjustatud oluline ebasoodne muutus välisõhu, vee või pinnase kvaliteedis.

(3) Heide käesoleva seaduse tähenduses on välisõhku, vette või pinnasesse otseselt või kaudselt väljutatav aine, vibratsioon, soojus või müra.

(4) Heite piirväärtus käesoleva seaduse tähenduses on heidet iseloomustava näitaja suhtes väljendatud heite mass, kontsentratsioon või tase, mida kindlaksmääratud ajavahemikus või ajavahemikes ei tohi ületada.

§ 6. Käitis ja käitaja

(1) Käitis käesoleva seaduse tähenduses on paikne tehniline üksus, mille tegevus toimub ühes või mitmes keskkonnakompleksloa kohustusega tegevusvaldkonnas ja ulatuses või kus kasutatakse orgaanilisi lahusteid keskkonnakompleksloa kohustuseta tegevusala ulatuses.

(2) Käitise tegevuse hulka loetakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusele sellega samas tegevuskohas otseselt liituv ja sellega tehniliselt seotud tegevus, mis võib mõjutada heite ja saastatuse hulka või saastamise määra.

(3) Käitaja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes valdab või käitab käitist, põletusseadet, jäätmepõletus- või koospõletustehast või selle osa või kellele on antud otsustusõigus käitise, tehase või seadme tehnilise toimimise suhtes.

§ 7. Luba

(1) Käesoleva seaduse tähenduses mõistetakse loa sellist kirjalikku dokumenti, mis annab õiguse käitise, põletusseadme, jäätmepõletus- või koospõletustehase või nende osa käitamiseks.

(2) Kompleksluba annab õiguse kasutada käitist või selle osa viisil, mis tagab käesoleva seaduse alusel määratud tegevusvaldkonnas või alltegevusvaldkonnas toimuva tegevuse võimalikult väikese mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaolule, varale ja kultuuripärandile. Kompleksloaga sätestatavad nõuded peavad tagama vee, õhu ja pinnase kaitse ning käitises tekkinud jäätmete käitlemise viisil, mis hoiab ära saastatuse kandumise ühest keskkonnaelemendist, nagu vesi, õhk ja pinnas, teise.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(3) Käesoleva seaduse järgmistes peatükkides mõistetakse loa all:

1) 2. ja 6. peatükis kompleksluba;

2) 3., 4. ja 5. peatükis kompleksluba või kompleksloa kohustuse puudumise korral keskkonnaluba.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 8. Parim võimalik tehnika

(1) Parim võimalik tehnika on tehnilise arendustegevuse ning selles rakendatavate töömeetodite kõige tõhusam ja kõige paremini välja arendatud tase. Parim võimalik tehnika on praktiliselt sobiv heite piirväärtuste ja muude loa nõuete määramiseks, et vältida, või kui see pole teostatav, siis vähendada heidet ja selle mõju keskkonnale tervikuna.

(2) Terminis parim võimalik tehnika tähendab:

1) tehnika – käitises kasutatavat tehnoloogiat ning käitise kavandamise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi;

2) võimalik tehnika – käitajale mõistlikul viisil kättesaadavat nüüdisaegset tehnikat, mille kasutamine tegevusvaldkonnas on kulusid ja eeliseid arvesse võttes majanduslikult ja tehniliselt vastuvõetav ning tagab keskkonnanõuete parima täitmise;

3) parim – tõhusaimat keskkonna kui terviku kaitsmiseks kõrgel tasemel.

(3) Parimat võimalikku tehnikat käsitlev viitedokument (edaspidi *PVT-viitedokument*) on kindlaksmääratud tegevusvaldkonna kohta koostatud dokument, mis kirjeldab eelkõige kasutatud tehnoloogiaid, praeguseid heite- ja tarbimistasemeid, parima võimaliku tehnika kindlaksmääramisel kaalutavaid tehnikaid ning parima võimaliku tehnika järeldusi ja kõiki kujunemisjärgus tehnikaid, pöörates erilist tähelepanu käesoleva seaduse §-s 43 loetletud kriteeriumidele.

(4) Parimat võimalikku tehnikat käsitlevad järeldused (edaspidi *PVT-järeldused*) on dokument, mis koosneb PVT-viitedokumendi osadest, milles on esitatud järeldused parima võimaliku tehnika kohta, selle kirjeldus ja teave selle rakendatavuse hindamiseks, parima võimaliku tehnikaga saavutatavate heitetasemete, sellega seotud seire, ressursside tarbimistasemete ning, kui see on asjakohane, tegevuskoha suhtes võetavate järelhooldusmeetmete kohta.

§ 9. Põhjavesi ja pinnas

(1) Terminit põhjavesi käsitatakse käesolevas seaduses veeseaduse § 7 tähenduses.

[RT I, 22.02.2019, 1- jõust. 01.10.2019]

(2) Pinnas käesoleva seaduse tähenduses on maakoore pindmine kiht, mis asub aluspõhja ja maapinna vahel. Pinnas koosneb mineraalide osakestest, orgaanilisest ainest, veest, õhust ning elusorganismidest.

§ 10. Biomass

Biomass käesoleva seaduse tähenduses on toode, mis koosneb põllumajandusest või metsandusest pärinevatest taimsetest ainetest, mida saab kasutada kütusena energia tootmiseks, ja järgmised jäätmed:

- 1) põllumajanduse ja metsanduse taimsed jäätmed;
- 2) toiduainetööstuse taimsed jäägid, kui tekkiv soojus taaskasutatakse;
- 3) tselluloosi tootmise ja pabermassist paberi tootmise kiulised taimsed jäägid, kui need põletatakse nende tekitamise kohas ja tekkiv soojus taaskasutatakse;
- 4) korgijäätmed;
- 5) puidujäätmed, välja arvatud need, mis võivad puidukaitseainetega töötlemise või puidupinna katmise tulemusena sisaldada halogeeniühendeid või raskmetalle, sealhulgas eelkõige ehitamisel ja lammutamisel tekkivad puidujäätmed.

§ 11. Orgaaniline ühend, lenduv orgaaniline ühend ja orgaaniline lahusti

(1) Orgaaniline ühend on ühend, mis koosneb vähemalt süsinikust ja ühest või mitmest vesiniku, hapniku, väävli, fosfori, räni, lämmastiku või halogeeni aatomist, välja arvatud süsinikoksiidid, anorgaanilised karbonaadid ja vesinikkarbonaadid.

(2) Lenduv orgaaniline ühend on orgaaniline ühend ja kreosoodi fraktsioon, mille aururõhk temperatuuril 293,15 kelvinit (K) on vähemalt 0,01 kilopaskalit (kPa) või millel on konkreetsetes kasutustingimustes nimetatud aururõhule vastav lenduvus.

(3) Orgaaniline lahusti on lenduv orgaaniline ühend, mida kasutatakse:

- 1) eraldi või koos muude ainetega toorainete, toodete või jäätmete lahustamiseks, ilma et toimuks keemilisi muutusi;
- 2) puhastusvahendina saasteainete lahustamiseks;
- 3) lahustina;
- 4) dispergandina;
- 5) viskoossuse regulaatorina;
- 6) pindpinevuse regulaatorina;
- 7) plastifikaatorina;
- 8) konservandina.

(4) Halogeenorgaaniline lahusti on orgaaniline lahusti, mis sisaldab molekuli kohta vähemalt ühte broomi, kloori, fluori või joodi aatomit.

§ 12. Kütus

Kütus käesoleva seaduse tähenduses on tahke, vedel või gaasiline põlevmaterjal.

§ 13. Põletusseade ja suur põletusseade

(1) Põletusseade käesoleva seaduse tähenduses on tehniline seade, milles oksüdeeritakse kütust, et kasutada selle tulemusena tekkivat soojust.

(2) Suur põletusseade on põletusseade, mille installeeritud summaarne soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on vähemalt 50 megavatti.

§ 14. Korsten

Korsten käesoleva seaduse tähenduses on konstruktsioon, mis sisaldab üht või mitut lõõri gaaside väljutamiseks välisõhku.

§ 15. Käivitamine ja seiskamine

Käivitamine ja seiskamine käesoleva seaduse tähenduses on toimingud mingi tegevuse alustamiseks või lõpetamiseks, käitise, seadme või mahuti käivitamiseks või nende töö katkestamiseks, seisakurežiimi viimiseks või seisakurežiimi lõpetamiseks. Käivitamiseks ega seiskamiseks ei loeta perioodilise tehnoloogilise protsessi alustamise ja lõpetamise etappi.

3. jagu Üldkohustused

§ 16. Loakohustus

(1) Ühtki käitist, põletusseadet, jäätmepõletus- ega koospõletustehast ei tohi käitada ilma loata, välja arvatud käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud registreerimiskohustusega käitajate puhul.

(2) Loa võib anda ühe või mitme samas tegevuskohas paikneva sama käitaja käitise või käitiseosa kohta.

(3) Kui luba hõlmab kaht või enamat käitist, peab luba sisaldama nõudeid, et tagada kõikide käitiste tegevuse vastavus käesoleva seaduse ja muude rakendatavate õigusaktide nõuetele.

(4) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 17. Käitaja kohustused avarii ja vahejuhtumi korral

(1) Käitaja peab informeerima viivitamata Keskkonnaametit keskkonda oluliselt mõjutavast avariist ja vahejuhtumist.

(2) Avarii või vahejuhtumi korral, mis võib tõenäoliselt kaasa tuua olulise ebasoodsa mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaolule, varale ja kultuuripärandile, peab käitaja:

1) võtma viivitamata meetmeid, et piirata avarii ja vahejuhtumi tagajärgi keskkonnale ning vältida võimalikke edasisi avariisid ja vahejuhtumeid;

2) teavitama rakendatud meetmetest viivitamata Keskkonnaametit.

(3) Keskkonnaamet nõuab käitajalt lisaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 toodud meetmetele muude asjakohaste täiendavate meetmete rakendamist, mis on Keskkonnaameti hinnangul vajalikud keskkonnale avalduda võivate tagajärgede vähendamiseks ning võimalike edasiste avariide ja vahejuhtumite vältimiseks.

§ 18. Käitaja kohustused nõuete täitmata jätmise korral

(1) Käitaja peab loas sätestatud nõuete rikkumise korral:

1) informeerima sellest viivitamata Keskkonnaametit;

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

2) võtma viivitamata meetmeid, et saavutada võimalikult lühikese aja jooksul oma tegevuse vastavus loa nõuetele;

3) teavitama Keskkonnaametit käesoleva lõike punkti 2 kohaselt võetud meetmetest viivitamata pärast nende rakendamist.

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(2) Keskkonnaamet nõuab käitajalt lisaks käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 toodud meetmetele muude asjakohaste meetmete rakendamist, mis on Keskkonnaameti hinnangul vajalikud loa nõuete rikkumise lõpetamiseks.

(3) Kui loa nõuete rikkumine võib kaasa tuua vahetu ja olulise ebasoodsa mõju keskkonnale ja inimese tervisele, peatab Keskkonnaamet käitise, põletusseadme, jäätmepõletus- või koospõletustehase või selle osa tegevuse, kuni käitaja tegevus vastab loa nõuetele.

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(4) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

2. peatükk Kompleksloa kohustusega käitised

1. jagu Üldsätted

§ 19. Kohaldamisala

(1) Käesolevat peatükki kohaldatakse käitistele, mille käitamiseks on nõutav kompleksluba.

(2) Kompleksluba, arvestades käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatavaid künnisvõimsusi, on nõutav alljärgnevas tegevusvaldkonnades:

1) energeetikatööstus;

2) metallide tootmine ja töötlemine;

3) mineraalsete materjalide töötlemine;

4) keemiatööstus;

5) jäätmekäitlus;

6) tselluloosi-, paberi- ja tekstiilitööstus ning nahaparkimine;

7) toiduainetööstus, sealhulgas sööda tootmine;

8) sea-, veise- ja linnukasvatus;

9) pinnatöötlus või -viimistlus orgaaniliste lahustite abil;

10) vineeri ja puitkiudplaatide tootmine;

- 11) grafiidi ja elektrografiidi tootmine põletamise või grafiidistamise teel;
- 12) loomakorjuse ja loomsete jäätmete kõrvaldamine või ringlussevõtt;
- 13) puidu ja puidutoodete keemiline töötlemine;
- 14) käesoleva lõike punktides 1–13 nimetatud tegevusvaldkondades tegutsevatest käitistest lähtuva maapõues säilitatava süsinikdioksiidi kogumine;
- 15) käesoleva lõike punktides 1–14 nimetatud tegevusvaldkondades tegutsevatest käitistest pärineva heitvee iseseisvalt käitatav puhastamine, välja arvatud heitvee puhastamine ühiskanalisatsiooni reoveepuhastites.

(3) Alltegevusvaldkondade loetelu käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkondade raames ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba, kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

§ 20. Parima võimaliku tehnikaga saavutatav heitetase

Parima võimaliku tehnikaga saavutatav heitetase on heitetase, mis on saavutatav tavapärastel käitamistingimustel PVT-järeldest kirjeldatud parima võimaliku tehnika või parimate võimalike tehnikate kombinatsiooni kasutamisel, väljendatuna teatava ajaperioodi keskmise väärtusena kindlaksmääratud võrdlustingimustes.

§ 21. Keskkonna kvaliteedinormatiiv

Keskkonna kvaliteedinormatiiv on õigusaktist tulenev nõue, millele keskkond või selle osa peab vastama.

§ 22. Kujunemisjärgus tehnika

Kujunemisjärgus tehnika on uudne tehnika, mis arendamistegevuse tulemusena võiks võrreldes olemasoleva parima võimaliku tehnikaga tagada kas keskkonnakaitse veelgi kõrgema taseme või vähemalt keskkonnakaitse sama taseme ja suurema kulude kokkuhoiu.

§ 23. Toore, abimaterjalid ja pooltoode

(1) Toore on materjalid, ained või segud, mida kasutatakse toote valmistamiseks ja mis sisalduvad tootes, näiteks metall, puit, plastmass, mineraalid, õlid, tõrvad, orgaanilised ja anorgaanilised kemikaalid, taimsed ja loomsed toorained ning muud materjalide, ainete või segude liigid.

(2) Abimaterjalid on materjalid, ained või segud, mis ei sisaldu tootes, kuid on kasutusel tootmisprotsessis, näiteks määrded, õlid, puhastusvahendid, pesu- ja muud hooldusained ning muud materjalide, ainete või segude liigid.

(3) Pooltoode on tootmisel tekkiv ja edasi töödeldav materjal, aine või segu.

§ 24. Omaseire

Omaseire on käitises kasutatava juhtimissüsteemi osa käitise tegevuse, loodusvarade kasutamise, heite, põhjavee ja pinnase saastatuse ning jäätmetekke jälgimiseks, heite puhastamiseks ja jäätmete käitlemiseks ning avariide vältimiseks.

2. jagu Keskkonnakompleksluba

1. jaotis Käitaja kohustused

§ 25. Kompleksloa kohustuslikkus

(1) Käitaja ei tohi ilma kompleksloata tegutseda tegevusvaldkonnas, milles tegutsemiseks on käesoleva seaduse § 19 kohaselt nõutav kompleksluba.

(2) Kui vähemalt ühes kompleksluba nõudvas käitise tegevusvaldkonnas ületab tegevus käesoleva seaduse § 19 lõike 3 alusel kehtestatud alltegevusvaldkonna künnisvõimsuse, on kompleksluba nõutav käitise kui terviku käitamiseks.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(3) Kui käitaja tegutseb samas käitises või samas tegevuskohas mitmes käesoleva seaduse § 19 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkonnas, tuleb kompleksloa kohustuslikkuse üle otsustades käitise samasse alltegevusvaldkonda kuuluvate tegevuste tootmisvõimsused liita.

(4) Käitaja taotluse alusel võib kompleksloa anda ka käitisele või selle osale, mille jaoks ei ole kompleksluba käesoleva seaduse kohaselt nõutav.

§ 26. Käitise kasutamise üldpõhimõtted

- (1) Käitaja järgib kompleksloa kohustusega käitise kasutamisel järgmisi põhimõtteid:
- 1) rakendab asjakohaseid ennetusmeetmeid saastatuse vältimiseks;
 - 2) saastatuse tekkimisel likvideerib oma tehnilisi ja majanduslikke võimalusi arvestades saastatuse viivitamata, sõltumata asjaolust, kas saastatus on põhjustatud tahtlikult või ettevaatamatusest;
 - 3) kasutab käitises parimat võimalikku tehnikat;
 - 4) väldib võimaluse korral jäätmete tekitamist;
 - 5) jäätmete tekitamise puhul lähtub nende käitlemisel jäätmeseaduse §-s 22¹ sätestatud jäätmehierarhiast;
 - 6) kasutab käitises energiat võimalikult tõhusalt;
 - 7) tagab vajalike meetmete olemasolu avariide vältimiseks ning avarii tagajärgede piiramiseks;
 - 8) käitise tegevuse lõpetamisel võtab meetmeid, mis on vajalikud saastatuse tekke ohu vältimiseks ning käitise tegevuskoha rahuldava keskkonnaseisundi taastamiseks vastavalt käesoleva seaduse § 58 nõuetele.
- (2) Kui käitaja ei täida käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud kohustust saastatus likvideerida, korraldab likvideerimise asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras Keskkonnaamet.

2. jaotis Kompleksloa menetlus

§ 27. Kompleksloa andja

Kompleksloa annab Keskkonnaamet (edaspidi *loa andja*).

§ 28. Kompleksloa taotlus

(1) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(1¹) Kompleksloa taotlus sisaldab keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 42 lõigetes 1 ja 3, atmosfääriõhu kaitse seaduse § 91 lõikes 2, jäätmeseaduse § 78 lõikes 1 ja veeseaduse § 190 lõikes 1 sätestatud andmeid ning lisasid.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(3) Taotluse lisades peavad olema andmed, mis on loetletud käesoleva seaduse § 41 lõike 2 punktides 1–16.

(4) Kui kavandatava käitise tegevust arvestades ei ole kõiki käesoleva paragrahvi lõikes 3 viidatud andmeid vaja esitada, lisab taotleja kirjaliku lühiselgituse puuduvate andmete esitamata jätmise kohta.

(5) Kompleksloa taotleja peab enne taotluse esitamist tasuma riigilõivu.

(6) Kompleksloa taotluse täpsustatud nõuded ja andmekooseisu ning taotluse esitamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 29. Kompleksloa taotlusele lisatavad dokumendid

Kompleksloa taotlusele lisatakse:

- 1) keskkonnamõju hindamise aruanne, kui käitise tegevust on eelnevalt hinnatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatud juhtudel ning korras;
- 2) ohtliku ettevõtte ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte puhul kemikaaliseaduse kohaselt nõutavad dokumendid; [RT I, 10.11.2015, 2- jõust. 01.12.2015]
- 3) kavandatava tehnoloogia, meetodite ja meetmete alternatiivide lühikirjeldus, kui neid alternatiive on uuritud;
- 4) [kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]
- 5) mittetehniline kokkuvõte käesoleva paragrahvi punktis 3 nimetatud andmete kohta.
- 6) [kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 30. Kompleksloa taotluse menetluse võtmine

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 31. Kohaliku omavalitsuse üksuse arvamus

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 32. Avatud menetlus

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 33. Avalik teade kompleksloa taotluse menetluse võtmise kohta

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 34. Avalik teade kompleksloa eelnõu valmimise kohta

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 35. Avalikkuse seisukohad

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 36. Avalik arutelu

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 37. Kompleksloa taotluse menetlemine

(1) Loa andja otsustab kompleksloa andmise 180 päeva jooksul taotluse menetluse võtmisest arvates.

(2) Kui otsuse tegemiseks kulub rohkem aega käitise tehnilise keerukuse tõttu, võib loa andja menetluse tähtaega pikendada, kuid mitte rohkem kui üks aasta taotluse menetluse võtmisest arvates. Tähtaja pikendamine, selle põhjus ja otsuse tegemise kavandatav tähtaeg tehakse kompleksloa taotlejale ja teistele menetlusosalistele kirjalikult teatavaks.

(3) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(4) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(5) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(6) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(7) Kui loa taotleja esitab kompleksloa taotluse menetlemise ajal taotluse muutmise ettepaneku, hindab loa andja muudatuse olulisust ja otsustab 21 päeva jooksul taotluse muutmise ettepaneku saamisest arvates, kas muudetud kompleksloa taotlust on võimalik edasi menetleda. Kui esitatud taotluse muutmise ettepanek muudab oluliselt esialgset taotlust, määrab loa andja tähtaja uue taotluse esitamiseks ja lõpetab olemasoleva taotluse menetlemise.

(8) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(9) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 38. Kompleksloa andmise otsustamine

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 39. Kompleksloa andmisest keeldumise alused

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 40. Avalik teade kompleksloa andmise ja andmisest keeldumise kohta

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

3. jaotis Kompleksloa nõuded

§ 41. Kompleksloa koosseis

(1) Arvestades tegevusvaldkonna ja käitise asukoha iseärasusi, otsustab loa andja kompleksloa koosseisu üle.

(1¹) Kompleksloa sisaldab keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 53 lõikes 1, atmosfääriõhu kaitse seaduse § 98 lõikes 1, jäätmeseaduse § 81 lõikes 2 ning veeseaduse § 193 lõigetes 1 ja 2 sätestatud andmeid.
[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) Kompleksloa koosseisu kuuluvad järgmised andmed:

1) [kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

2) [kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

3) käitise tegevusvaldkonna ja käesoleva seaduse § 19 lõike 3 alusel kehtestatud põhilise alltegevusvaldkonna nimetus, käitise tööaeg, aastane tootmismahd ja ülesseatud tootmisvõimsus;
[RT I, 25.05.2017, 1- jõust. 04.06.2017]

4) käitise asukoha kirjeldus, asukoha kaart ja käitise asendiplaan;

5) käitises kasutatavate seadmete ja tehnoloogia vastavus parimale võimalikule tehnikale ning viide kohaldatavatele PVT-järeldustele või heite vältimise või vähendamise meetmed ja tehnika;

6) toorme, abimaterjalide, pooltoodete ja kemikaalide, samuti energia, kütuste, vee ja puhastusainete kasutamise ja tootmise maht ja säilitamise tingimused ning säästliku kasutamise või taaskasutamise meetmed;

7) kaitise heiteallikad, heite vältimiseks või vähendamiseks kavandatavad meetmed ja tehnika, heite piirväärtused või heite piirväärtuste asemel määratavad võrdväärsed parameetrid või tehnilised meetmed ilma konkreetse tehnika või tehnoloogia kasutamise nõuet määramata;

8) välisõhus leviva lõhna, müra ja vibratsiooni allikad, tase ja mõju ning nende vältimise või vähendamise meetmed võimaliku olulise või vähendamist vajava ebasoodsa mõju korral keskkonnale;

9) pinna- ja põhjavee ning pinnase kaitsemeetmed ja omaseire nõuded;

10) jäätmete teke käitises, jäätmete liigid ja kogused ning jäätmetekke vältimiseks, jäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamiseks, ringlussevõtuks, muuks taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks kavandatavad meetmed ning seire meetmed;

11) kaitise omaseire kirjeldus, mis sisaldab andmeid kaitise keskkonnajuhtimissüsteemi, heite ja saastatuse omaseire, sealhulgas pinnase ja põhjavee saastatuse seire, seadmete hoolduse ja kontrolli kohta ning kaitise omaseire tõhustamise meetmeid;

12) avariide vältimise ja nende tagajärgede piiramise süsteemi kirjeldus, kui käitaja ei ole kohustatud sellist teavet lisama käesoleva seaduse § 29 punkti 2 alusel;

13) puhastustöödel, lekete, ajutiste seisakute, tootmis- või puhastusseadmete rikete korral, tehnoloogiaseadmete töö alustamisel ja lõpetamisel ning muude tavapärasest erinevate käitamistingimuste korral rakendatavad meetmed;

14) kaitise või selle osa tegevuse täieliku lõpetamise korral keskkonnale avalduva ebasoodsa mõju vältimise või vähendamise meetmed ja järelhoolded abinõud;

15) lähteolukorra aruanne, kui selle koostamine on käesoleva seaduse § 57 lõike 1 alusel nõutav;

16) kaug- ja piiriülese saastatuse minimeerimise meetmed;

17) ajutised erandid kompleksloa nõuetest;

18) loa andjale kaitise andmete esitamise viis, sagedus ja ulatus;

18¹) nõue esitada loa andjale korrapäraselt ja vähemalt kord aastas heiteseire tulemustele tuginev teave ja muud nõutud andmed või käesoleva seaduse § 44 lõikes 5 sätestatud juhul heiteseire tulemuste kokkuvõtte, mis võimaldab võrdlust parima võimaliku tehnikaga saavutatava heitetasemega;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

19) täiendavad meetmed käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud põhimõtete elluviimiseks.

(3) Kui kompleksloas määratakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 7 kohaselt heite piirväärtuste asemel võrdväärsed parameetrid või tehnilised meetmed ilma konkreetse seadme või tehnoloogia nõuet määramata, peavad need parameetrid või tehnilised meetmed tagama heite piirväärtustega vähemalt samaväärse keskkonnakaitse taseme.

(4) Kui käesolevas seaduses või muudes õigusaktides sätestatud keskkonna kvaliteedinormatiividega on ette nähtud rangemad nõuded kui need, mida on võimalik täita parimat võimalikku tehnikat kasutades, pannakse käitajale kompleksloaga kohustus rakendada lisaabinõusid, mis tagavad normatiivide täitmise.

(5) Kompleksloa andmekoosseisu ja andmise korra kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega.
[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 42. Parima võimaliku tehnika kasutamise nõude kohaldamine

(1) Loa andja lähtub kompleksloa nõuete määramisel käitises toimuvale tegevusele või tootmisprotsessi liigile kohalduvatest PVT-järeldest.

(2) Kui loa andja määrab kompleksloa nõuded parima võimaliku tehnika alusel, mida ei ole kirjeldatud üheski kohalduvas PVT-järeldest ega PVT-viitedokumentis, peab selline parim võimalik tehnika olema kindlaks määratud, lähtudes käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud parima võimaliku tehnika määramise alustest. Sellise parima võimaliku tehnika kindlaksmääramisel tuleb järgida ka käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud nõudeid.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud PVT-järeldest või PVT-viitedokumentides ei ole sätestatud heitetaset, mida on võimalik saavutada parima võimaliku tehnikaga, kohaldab loa andja käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud parimat võimalikku tehnikat vaid juhul, kui selle abil saavutatakse keskkonna kvaliteedinormatiivi tasemega vähemalt võrdne keskkonnakaitse tase.

(4) Kui ükski PVT-järeldest ega PVT-viitedokument ei hõlma käitises toimuvat tegevust või tootmisprotsessi liiki või kui kõnealustes järeldest ei käsitleta kõiki tegevuse või protsessi võimalikke mõjusid keskkonnale, määrab loa andja pärast käitajaga konsulteerimist loa nõuded parima võimaliku tehnika alusel, mis on asjaomase tegevuse või protsessi jaoks kindlaks määratud, pöörates erilist tähelepanu käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud parima võimaliku tehnika määramise alustele.

(5) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatule võib parima võimaliku tehnika järeldest kehtestada valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

§ 43. Parima võimaliku tehnika määramise alused

Kompleksloa nõuete määramisel sellise parima võimaliku tehnika alusel, mida ei ole kirjeldatud üheski kohalduvas PVT-järelduses või mis on kindlaks määratud asjaomase tegevuse või protsessi jaoks, lähtub loa andja järgmistest kriteeriumidest:

- 1) jäätmevaese tehnoloogia kasutamine;
- 2) vähemohtlike ainete kasutamine;
- 3) tootmises kasutatavate ja tekkivate ainete ning jäätmete taaskasutamine ja ringlussevõtt;
- 4) tööstuslikus tootmises tõhusaks osutunud tehnoloogia, seadmete ja töömeetodite kasutamine;
- 5) tehnoloogiauuendused ning teaduse arengu tulemused;
- 6) heite olemus, mõju ja kogus;
- 7) käitise tegevuse alustamise aeg;
- 8) parima võimaliku tehnika evitamiseks kuluv aeg;
- 9) kasutatava toorme, sealhulgas vee kogus ja laad ning energiakasutuse tõhusus;
- 10) heite keskkonnamõju ja sellest tuleneva ohu vältimine või võimalikult ulatuslik vähendamine;
- 11) õnnetuste vältimine ja nende tagajärgede minimeerimine;
- 12) rahvusvaheliste organisatsioonide avaldatud asjakohane teave parima võimaliku tehnika kohta.

§ 44. Heite piirväärtuste, võrdväärsete parameetrite ja tehniliste meetmete määramine

(1) Kompleksloas määratavad heite piirväärtused, võrdväärsete parameetrid või tehnilised meetmed põhinevad parimal võimalikul tehnikal.

(2) Heite piirväärtusi, võrdväärseid parameetreid või tehnilisi meetmeid määrates arvestab loa andja käitise heiteallikast keskkonda heidetavate ainete olemust ja nende poolt põhjustatava saastatuse võimalikku kandumist ühest keskkonnaelemendist teise.

(3) Kui käitises toimuva tegevuse või tootmisprotsessi liigi suhtes on avaldatud PVT-järeldusi käsitlev otsus, määrab loa andja kompleksloas heite piirväärtused, mille järgimise korral on tagatud, et tavapärastel käitamistingimustel ei ületa käitise heide sellele käitisele kohalduvates PVT-järeldustes kirjeldatud parima võimaliku tehnikaga saavutatavat heitetaset.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaldamisel määratakse loa nõuetes heite piirväärtused sama või lühema ajavahemiku kohta ning samade võrdlustingimuste alusel, mida kasutatakse PVT-järeldustes kirjeldatud tehnika korral.

(5) Loa andja võib määrata heite piirväärtused, mis erinevad käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud nõuetest väärtuste, ajavahemike või võrdlustingimuste poolest. Sellisel juhul hindab loa andja vähemalt kord aastas heiteseire tulemusi ja kontrollib, kas tavapärastel käitamistingimustel on saasteainete heide jäänud parima võimaliku tehnikaga saavutatava heitetaseme piiresse.

(6) Erandina käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 5 sätestatust võib loa andja määrata kompleksloas leebemad heite piirväärtused. Leebemaid heite piirväärtusi määratakse vaid juhul, kui loa andja hinnangul tekitaks parima võimaliku tehnikaga saavutatava heitetaseme kohaldamine ebaproportsionaalselt suuri kulusid võrreldes keskkonnakasuga ning sellised kulud on seotud käitise eripäraga, mis tuleneb selle:

- 1) geograafilisest asukohast;
- 2) kohalikest keskkonnatingimustest või
- 3) tehnilistest näitajatest.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 kohaldamisel loa andja:

- 1) esitab loa andmise otsuses erandi kohaldamise ja määratud nõuete põhjendused;
- 2) määrab loas heite piirväärtused, mis ei ületa käesolevas seaduses ning selle alusel kehtestatud õigusaktides või muudes õigusaktides sätestatud heite piirväärtusi;
- 3) tagab, et ei tekitata saastatust ning saavutatakse keskkonna kui terviku kaitse kõrge tase;
- 4) hindab kompleksloa nõuete läbivaatamisel, kas käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud erandi kohaldamine on endiselt põhjendatud.

(8) Kujunemisyrgus tehnika katsetamise ja kasutamise korral võib loa andja teha ajutise erandi parima võimaliku tehnika ja selle alusel määratud heite piirväärtuste, võrdväärsete parameetrite, tehniliste meetmete ja muude saastatuse vältimiseks asjakohaste ennetusmeetmete rakendamise nõude kohaldamisest kuni üheksaks kuuks, kui selle järel lõpetatakse kujunemisyrgus tehnika kasutamine või selle tehnikaga seotud tegevuses saavutatakse vähemalt heitetase, mis vastab parima võimaliku tehnikaga saavutatavale heitetasemele.

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(9) Heite piirväärtust kehtib heite käitisest väljumise kohas. Heite piirväärtust määrates ei arvestata heite hajutamist või lahendamist muude ainete või keskkonnakomponentidega enne keskkonda väljutamist.

(10) Kui heide juhitakse vette kaudselt, võib käitisele heite piirväärtust määrates arvestada reoveepuhasti mõju tingimusel, et tagatakse keskkonna kui terviku kaitstuse samaväärne tase, saastatus ei suurene ning käitaja järgib ühiskanalisisatsiooni juhitavate ohtlike ainete kohta kehtestatud nõudeid.

§ 45. Kasvuhoonegaaside heide

(1) Kui käitise tegevus on tegevusalade loetelus, mis on kehtestatud atmosfääriõhu kaitse seaduse § 155 lõike 1 alusel, ei määrata loas kasvuhoonegaaside heitele piirväärtust, välja arvatud juhul, kui see on vajalik saastatuse tekke ärahoidmiseks kohalikul tasandil.

[RT I, 05.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 viidatud tegevusalade puhul ei kohaldata põletusseadmetele ega muudele käitise tegevuskohas süsinikdioksiidi eraldavatele käitise osadele energiatõhususe nõudeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud erisuste kohaldamiseks muudetakse vajaduse korral loa tingimusi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud ei kohaldata kasvuhoonegaaside heitkoguste kauplemise süsteemist ajutiselt välja arvatud käitiste suhtes.

§ 46. Heite piirväärtuste määramisel arvesse võetavad ained

(1) Välisõhku suunatava heite koostises määratakse eelkõige järgmiste ainete heite piirväärtused:

- 1) väveldioksiid ja muud vävliühendid;
- 2) lämmastikoksiidid ja muud lämmastikuühendid;
- 3) süsinikoksiid;
- 4) lenduvad orgaanilised ühendid;
- 5) metallid ja nende ühendid;
- 6) tolm, sealhulgas peened tahked osakesed;
- 7) asbest;
- 8) kloor ja selle ühendid;
- 9) fluor ja selle ühendid;
- 10) arseen ja selle ühendid;
- 11) tsüaniidid;
- 12) õhu kaudu toimivad kantserogeensed, mutageensed või reproduktiivtoksilised ained või segud;
- 13) polüklooritud dibensodioksiinid ja polüklooritud dibensofuraanid.

(2) Vetteheite koostises määratakse eelkõige järgmiste ainete heite piirväärtused:

- 1) halogeenorgaanilised ühendid ja ained, mis võivad neid ühendeid moodustada veekeskkonnas;
- 2) fosfororgaanilised ühendid;
- 3) tinaorgaanilised ühendid;
- 4) vee kaudu toimivad kantserogeensed, mutageensed või reproduktiivset funktsiooni kahjustavad ained või segud;
- 5) püsivad süsivesinikud ning püsivad ja bioakumuleeruvad orgaanilised toksilised ained;
- 6) tsüaniidid;
- 7) metallid ja nende ühendid;
- 8) arseen ja selle ühendid;
- 9) biotsiidid ja taimekaitsevahendid;
- 10) heljum;
- 11) eutrofeerumist soodustavad ained, sealhulgas eelkõige nitraadid ja fosfaadid;
- 12) ained, mis mõjuvad halvasti hapnikubilansile ning mida on võimalik mõõta bioloogilise hapnikutarbe (BHT), keemilise hapnikutarbe (KHT) või teiste analoogiliste näitajate kaudu;
- 13) veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud prioriteetsed ained ja prioriteetsed ohtlikud ained.

[RT I, 22.02.2019, 1- jõust. 01.10.2019]

(3) Loa andja määrab heite piirväärtuse ka muude saasteainete kohta, mida asjaomane käitis tõenäoliselt väljutab keskkonda suurtes kogustes.

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

§ 47. Nõuded käitiste omaseirele

(1) Käesoleva seaduse § 41 lõike 2 punktis 11 nimetatud heiteseire nõuded määratakse kohalduvates PVT-järeldustes sisalduvate omaseire tingimuste alusel, tagades heiteseire tulemuste kättesaadavuse samade perioodide kohta ja samadel võrdlustingimustel kui parima võimaliku tehnikaga saavutatavate heitetasemete korral.

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(2) **Valdkonna eest vastutav ministervõib** määrusega kehtestada käesoleva seaduse § 41 lõike 2 punktis 11 nimetatud pinnase ja põhjavee saastatuse seire täpsustatud nõuded.

(3) Põhjavee saastatuse korrapärane omaseire toimub vähemalt kord viie aasta jooksul.

(4) Pinnase saastatuse korrapärane omaseire toimub vähemalt kord kümne aasta jooksul.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikeid 3 ja 4 ei kohaldata juhul, kui seire põhineb saastumisohtu süstemaatilisel hindamisel.

§ 48. Kompleksloa kehtivus

Kompleksluba antakse tähtajatult.

4. jaotis

Kompleksloa läbivaatamine, muutmine, kehtivuse peatamine ning kehtetuks tunnistamine

§ 49. Kompleksloa nõuete läbivaatamine

(1) Loa andja vaatab kompleksloa nõuded läbi järgmistel juhtudel:

- 1) kui käesoleva seaduse §-s 158 sätestatud kompleksloa kohustusega käitise korrapärase kontrolli tulemused seda põhjustavad;
- 2) pärast käitise peamist tegevusvaldkonda puudutava PVT-järeldusi käsitleva otsuse avaldamist;
- 3) kui käitisele ei kohaldu ükski PVT-järeldus, siis juhul, kui parima võimaliku tehnika areng võimaldab heite hulka või ohtlikkust oluliselt vähendada;
- 4) kui käitise põhjustatud saastatus on nii suur, et tuleb vähendada heite piirväärtusi või määrata täiendavad heite piirväärtused;
- 5) kui käitise tegevuse ohutuse tagamiseks tuleb kasutada muid meetmeid kui kompleksloas määratud;
- 6) kui keskkonna kvaliteedinormatiive muudetakse või kehtestatakse uus keskkonna kvaliteedinormatiiv;
- 7) kui õigusaktides sätestatud ja kompleksloa nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud;
- 8) kui käitise laadi või toimimisviisi on oluliselt muudetud või kavatakse oluliselt muuta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud juhtudel kompleksloa nõuete läbivaatamisel algatab loa andja vajaduse korral kompleksloa muutmise menetluse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul kohustab loa andja käitajat loa nõuete muutmise korral viima käitise tegevuse muudetud nõuetega vastavusse nelja aasta jooksul pärast PVT-järeldusi käsitleva otsuse avaldamist.

(4) Loa andja võrdleb kompleksloa nõuete läbivaatamisel käitise tegevust kõigi kättesaadavate seire- ja kontrolliandmete ning muude vajalike andmete põhjal PVT-järeldustes kirjeldatud parima võimaliku tehnikaga ning sellega saavutatavate heitetasemetega.

(5) Kui loa andja leiab kompleksloa nõuete läbivaatamise tulemusena, et kompleksloa muutmine ei ole vajalik, teeb ta selle kohta otsuse. Otsus peab sisaldama selle tegemise põhjendusi, sealhulgas enne otsuse tegemist peetud konsultatsioonide tulemusi ja selgitust, kuidas neid tulemusi arvesse võeti.

(6) Käitaja on kohustatud osutama käitises loa nõudeid üle vaatavale loa andja esindajale igakülgset abi, tagama talle juurdepääsu käitise tegevuskohale ning võimaldama tal võtta proove ja koguda informatsiooni käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmise kohta.

(7) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 50. Kompleksloa muutmine

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

Kompleksloa nõudeid muudetakse lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 59 lõikes 1 sätestatule, kui:

- 1) muudatused parimas võimalikus tehnikas võimaldavad liigseid kulutusi tegemata heite hulka või ohtlikkust oluliselt vähendada;
 - 2) avariide vältimiseks tuleb kasutada muid meetmeid, kui on kompleksloaga määratud.
- [RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 51. Kompleksloa muutmise menetlus

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 52. Kompleksloa lihtsustatud korras muutmine

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 53. Kompleksloa kehtivuse peatamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud alustel võib loa andja kompleksloa kehtivuse täielikult või osaliselt peatada kuni üheks aastaks.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) Kompleksloa kehtivuse peatamine otsustatakse avatud menetluseta.

§ 54. Kompleksloa kehtetuks tunnistamine

Kompleksluba tunnistatakse kehtetuks lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 62 lõikes 1 sätestatule, kui:

- 1) selgub, et loa andjale on kompleksloas ettenähtud nõuete täitmise kontrollimisel esitatud valeandmeid või võltsitud dokumente;

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

- 2) käitisest tulenev saastatus on nii suur, et sellest põhjustatud olulist ebasoodsat mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaolule, varale ja kultuuripärandile ei ole võimalik vältida uue kompleksloa taotlemist eeldavate põhjalike tehniliste ümberkorraldusteta;

- 3) käitaja on ohtlikus ettevõttes või suurõnnetuse ohuga ettevõttes korduvalt või oluliselt rikkunud ohutusnõudeid ning on tekitanud sellega avariiohu või avarii ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet või Päästeamet on teinud loa andjale ettepaneku kompleksluba kehtetuks tunnistada;

- 4) selgub, et käitises kasutatav tehnika ei võimalda saavutada parima võimaliku tehnikaga saavutatavat või PVT-järeldustes sätestatud heitetaset.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 55. Kompleksloa kehtetuks tunnistamise menetlus

[Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

5. jaotis Käitise muutmine, lähteolukorra aruande koostamine ja tegevuse lõpetamine

§ 56. Käitise laadi ja toimimisviisi muutus

- (1) Käitaja teatab loa andjale igast muudatusest käitise laadis või toimimisviisis, sealhulgas käitise laiendamisest, mis võib avaldada mõju keskkonnale või inimese tervisele.

- (2) Kui käitaja on loa andjale teatanud kavandatavatest muudatustest käitise laadis või toimimisviisis, sealhulgas käitise laiendamisest, või loa andja on sellest muul viisil teada saanud, peab loa andja 21 päeva jooksul selgitama muudatuste olulisuse ja vajaduse korral algatama kompleksloa andmise või muutmise menetluse.

- (3) Loa andja loeb oluliseks käitise, põletusseadme, jäätmepõletus- ja koospõletustehase tegevuse muutmise või laiendamise, mille maht ületab käesoleva seaduse § 19 lõike 3 alusel kehtestatud alltegevusvaldkonna künnisvõimsuse või kui sellega kaasnev oluline risk avaldab olulist ebasoodsat mõju keskkonnale või inimese tervisele.

- (4) Muudatuse käitise laadis või toimimisviisis, sealhulgas käitise laiendamise võib ellu viia ainult pärast seda, kui loa andja on käitajale kirjalikult teatanud, et selleks ei ole vaja muuta kompleksloa nõudeid, või kui kompleksloa nõudeid on muudetud.

§ 57. Lähteolukorra aruande koostamine

- (1) Kui käitise tegevus on seotud ohtlike ainete kasutamise, tootmise või keskkonda viimisega, on käitaja enne käitise tegevuse alustamist kohustatud koostama ning loa andjale esitama lähteolukorra aruande.

- (1¹) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata käesoleva seaduse § 19 lõike 2 punktis 8 nimetatud veisekasvatuse käitistele.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

- (2) Lähteolukorra aruanne käesoleva seaduse tähenduses on käitaja poolt koostatud dokument, milles esitatakse andmed pinnase ja põhjavee asjakohaste ohtlike ainete saastatuse kohta käitise tegevuskohas.

- (3) Lähteolukorra aruanne sisaldab andmeid pinnase ja põhjavee kohta, mis võimaldavad kindlaks määrata nende saastumise ja kvantitatiivselt võrrelda aruande koostamise ajal olnud olukorda olukorraga tegevuse täielikul lõpetamisel.

- (4) Lähteolukorra aruanne sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) teave tegevuskohal aruande koostamise ajal toimunud tegevuste ja võimaluse korral varasemate tegevuste kohta;

- 2) võimaluse korral olemasolev teave pinnase ja põhjavee saastatuse mõõtmiste kohta, mis kajastavad olukorda aruande koostamise ajal;

3) kui käesoleva lõike punktis 2 nimetatud teave puudub, siis andmed uute pinnase ja põhjavee saastatuse mõõtmiste kohta.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punkti 3 kohaldamisel võetakse mõõtmiste kavandamisel ning tegemisel arvesse võimalust, et pinnas ja põhjavesi on saastunud käitises kasutatavate, toodetavate või keskkonda viidavate ohtlike ainetega.

(6) Kui lähteolukorra aruandes vajalikud andmed sisalduvad mõne muu õigusakti kohaselt koostatud dokumendis, võib selle lisada lähteolukorra aruandele.

§ 58. Käitise tegevuse lõpetamine

(1) Käitise tegevuse täieliku lõpetamise korral hindab käitaja pinnase ja põhjavee saastatust käitises kasutatud, toodetud või sealt keskkonda viidud ohtlike ainetega. Kui tegevus on võrreldes lähteolukorra aruandes kirjeldatud seisundiga põhjustanud pinnase või põhjavee saastatuse, võtab käitaja vajalikke järelhooldusmeetmeid, mille abil taastatakse lähteolukorra aruandes kirjeldatud keskkonnaseisund. Meetmete valikul tuleb arvesse võtta nende tehnilist teostatavust.

(2) Kui tegevuskoht võib kompleksloa alusel toimunud tegevuse tagajärjel ning selle tegevuse lõpetamise ajal kindlaksmääratud või heakskiidetud tulevast kasutamiseviisi arvesse võttes avaldada olulist ebasoodsat mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaolule, varale ja kultuuripärandile, on käitaja tegevuse täieliku lõpetamise korral kohustatud rakendama vajalikke järelhooldusmeetmeid ohtlike ainete eemaldamiseks, nende pinnases sisaldumise kontrollimiseks, piiramiseks või vähendamiseks:

1) kui käitaja on käesoleva seaduse § 165 lõike 3 kohaselt kohustatud koostama lähteolukorra aruande, ent pinnase või põhjavee saastatus on tekitatud kompleksloa alusel lubatud tegevusega enne käitise kompleksloa esmakordset muutmist pärast käesoleva seaduse jõustumist või
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

2) kui käitaja ei ole kohustatud lähteolukorra aruannet koostama, ent kompleksloa alusel lubatud tegevusega on tekitatud pinnase ja põhjavee saastatus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud meetmed peavad tagama, et tegevuskoht ei avaldaks selle tegevuse lõpetamise ajal kindlaksmääratud või heakskiidetud tulevast kasutamiseviisi arvestades olulist ebasoodsat mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaolule, varale ja kultuuripärandile. Meetmete valikul võtab käitaja arvesse ka kompleksloas sisalduvat käitise asukoha kirjeldust.

(4) Käitaja teavitab loa andjat viivitamata käesoleva paragrahvi lõigete 1–3 kohaselt läbi viidud hindamise tulemustest ning rakendatavatest järelhooldusmeetmetest.

(5) Loa andjal on õigus nõuda täiendavate järelhooldusmeetmete rakendamist, kui käitaja võetud meetmed ei taga käesoleva paragrahvi lõigete 1–3 nõuete täitmist.

6. jaotis

Teabe säilitamine, esitamine ja avalikustamine

§ 59. Kohustus säilitada dokumente ja esitada teavet

(1) Käitaja peab kompleksloa kehtivuse ajal ja vähemalt viis aastat pärast kompleksloa kehtetuks tunnistamist säilitama kõik talle kuuluvad kompleksloa taotlemisega, kompleksloa andmisega, kompleksloaga määratud seirega ning nõuete täitmise kontrollimisega seotud dokumendid ja andmed.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendid peavad olema kättesaadavad loa andja nõudmisel.
[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(3) Käitaja teatab loa andjale:

- 1) kompleksloaga määratud seire andmed kompleksloas ettenähtud nõuete kohaselt;
- 2) kavandatavast käitaja vahetumisest.

(4) Käitaja on kohustatud esitama Keskkonnaametile tema nõudmisel kompleksloa andmiseks, muutmiseks ja kehtetuks tunnistamiseks, kompleksloa nõuete läbivaatamiseks ning keskkonnavalase kontrolli teostamiseks vajalikud andmed.

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 60. Teabe avalikustamine

(1) Kompleksloa taotlus, kompleksloa ja selle muutmise eelnõu, kompleksloa andmise ja andmisest keeldumise otsus, samuti kompleksloa muutmise otsus, kompleksloa andmise, kompleksloaga määratud ametiasutuste valduses olevad keskkonnaseire tulemused, kompleksloa läbivaatamisel tehtud otsus kompleksloa nõuete muutmata jätmise kohta ning käitiste keskkonnavalaste kontrollide tulemused on avalikud.

(2) Kompleksloa andmise ja selle muutmise otsus ning kompleksloa läbivaatamisel tehtud otsus kompleksloa nõuete muutmata jätmise kohta tehakse kättesaadavaks keskkonnaotsuste infosüsteemis.
[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(3) Keskkonnaotsuste infosüsteemis tehakse kättesaadavaks ka teave käitise tegevuse täielikul lõpetamisel käesoleva seaduse § 58 kohaselt võetud meetmete kohta ning loa andja valduses olevad kompleksloa nõuete kohaselt teostatud heite- ja muu seire andmed.
[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(4) Teave käitise projekti, tegevuse või teatava toorme, kemikaali või muu materjali või toote koostise ja kasutamise kohta võib olla käsitletav piiratud juurdepääsuga teabena, kui see on esitatud kompleksloa taotluse eraldi osana ning sellele on selgelt märgitud „Ärisaladus”. Teabe käsitlemise piiratud juurdepääsuga teabena otsustab loa andja, võttes muu hulgas arvesse avalikku huvi teabe avalikustamiseks. Loa andja avaldab teabe osas, mis ei sisalda ärisaladust, kui see on mõistlik ja teabest on võimalik aru saada.

(5) Keskkonnaministeeriumi kodulehel tehakse kättesaadavaks kõik PVT-järeldused.

3. jagu

Piiriülese mõjuga käitise kompleksloa menetlus

§ 61. Avalikkuse kaasamine piiriülese mõjuga käitise kompleksloa menetlusse

(1) Kui kavandatava või käesoleva seaduse § 56 tähenduses oluliselt muudetava käitise tegevus võib avaldada olulist ebasoodsat mõju teise Euroopa Liidu liikmesriigi keskkonnale või kui seda nõuab teine Euroopa Liidu liikmesriik, kes leiab, et käitise tegevus võib tema keskkonnale olulist ebasoodsat mõju avaldada, edastab loa andja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 47 lõikes 1 nimetatud teabe Keskkonnaministeeriumile.
[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) Keskkonnaministeerium edastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul loa andjalt saadud teabe teise liikmesriigi pädevale asutusele samal ajal, kui loa andja teeb selle avalikkusele kättesaadavaks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaldamisel arvestab loa andja menetlustähtaegade määramisel teise Euroopa Liidu liikmesriigi avalikkuse kaasamise vajadust.

(4) Kui teises Euroopa Liidu liikmesriigis kavandatav või oluliselt muudetav käitis võib avaldada olulist ebasoodsat mõju Eesti keskkonnale, nõuab Keskkonnaministeerium selle liikmesriigi pädevalt asutuselt keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 47 lõikes 1 nimetatud teabe edastamist.
[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud teabe saamisel teavitab ja kaasab Keskkonnaministeerium avalikkust käesoleva seaduse §-des 33–36 sätestatud korras. Teated avalikustatakse Keskkonnaministeeriumi kullul.

(6) Keskkonnaministeerium edastab esitatud kirjalikud ettepanekud ja vastuväited ning avalikul istungil esitatud seisukohad teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädevale asutusele.

§ 62. Piiriülesed konsultatsioonid

(1) Käesoleva seaduse § 61 lõikes 1 nimetatud juhul konsulteerib Keskkonnaministeerium kompleksloa taotluse üle teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutusega ja edastab konsultatsioonide tulemused loa andjale.

(2) Käesoleva seaduse § 61 lõikes 1 nimetatud juhul arvestab loa andja kompleksloa andmisel muu hulgas teise Euroopa Liidu liikmesriigiga peetud konsultatsioonide ning teises liikmesriigis toimunud avalikustamise tulemusi.

§ 63. Teade piiriülese mõjuga käitisele kompleksloa andmise ja muutmise kohta

(1) Käesoleva seaduse § 61 lõikes 1 nimetatud juhul teavitab loa andja Keskkonnaministeeriumi taotluse kohta tehtud otsusest ning edastab järgmise teabe:

- 1) kompleksloa andmise otsuse tegemise põhjendused, sealhulgas enne otsustamist peetud konsultatsioonide ning kompleksloa taotluse ja kompleksloa eelnõu avalikustamise tulemused ja selgitus, kuidas neid tulemusi loa nõuete määramisel arvesse võeti;
- 2) käitise suhtes kohalduvate PVT-järelduste või PVT-viitedokumentide pealkirjad või käesoleva seaduse § 42 lõikes 4 sätestatud juhul parima võimaliku tehnika kindlaksmääramise selgitus;
- 3) käesoleva seaduse § 44 lõikes 6 sätestatud erandi kohaldamisel selle põhjus ning kehtestatud nõuded;

4) käitaja poolt kavandatava tehnoloogia, meetodite ja meetmete alternatiivide lühikirjeldus, kui käitaja on neid alternatiive uurinud.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) Keskkonnaministeerium teavitab teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädevat asutust tehtud otsusest ning edastab talle loa andjalt saadud teabe.

(3) Käesoleva seaduse § 61 lõikes 4 nimetatud juhul avalikustab Keskkonnaministeerium vastava teabe saamisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe käesoleva seaduse §-des 40 ja 60 sätestatud viisil.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

3. peatükk

Suured põletusseadmed

1. jagu

Üldsätted

1. jaotis

Kohaldamisala

§ 64. Kohaldamisala

(1) Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse kõikidele suurtele põletusseadmetele, sõltumata neis põletatava kütuse liigist.

(2) Käesolevat peatükki ei kohaldata:

- 1) seadmele, mille põlemissaadusi kasutatakse otsesel kuumutamisel, kuivatamisel või muul käitlemisel, näiteks ülekuumutusahjule ja termilise töötlemise ahjule;
- 2) järelpõletusahjule, mis on projekteeritud väljuvate gaaside puhastamiseks põletamise teel ja mida ei kasutata iseseisva põletusseadmena;
- 3) katalüütilise krakkimise katalüsaatorite regenereerimisseadmele;
- 4) väävelvesiniku väävlis muundamise seadmele;
- 5) keemiatööstuses kasutatavale reaktorile;
- 6) koksiahjule;
- 7) kõrgahju õhuelsoojendile;
- 8) sõiduki, laeva või lennuki mootorile;
- 9) ujuvalusel kasutatavale gaasiturbiinile ja gaasimootorile;
- 10) põletusseadmele, milles kasutatakse tahkeid või vedelaid jäätmeid, välja arvatud biomassi hulka kuuluvad jäätmed.

2. jaotis

Terminid

§ 65. Olemasolev ja uus suur põletusseade

(1) Olemasolev suur põletusseade on põletusseade, mille käitamiseks on luba välja antud enne 2013. aasta 1. juunit või mille kohta on nõuetekohane loataotlus esitatud enne 2013. aasta 1. juunit, tingimusel et põletusseade on käiku antud hiljemalt 2014. aasta 7. jaanuaril.

(2) Uus suur põletusseade on suur põletusseade, mida ei loeta käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt olemasolevaks suureks põletusseadmeks.

§ 66. Põletusseadme töötundide arv

Põletusseadme töötundide arv on tundides väljendatud aeg, mille jooksul põletusseade töötab täielikult või osaliselt ja väljutab heidet välisõhku, välja arvatud seadme käivitamise ja seiskamise periood.

§ 67. Väävliärastuse aste

Väävliärastuse aste on teatava aja vältel põletusseadmest välisõhku väljumata jäänud väävli ja sama aja jooksul põletusseadmesse pandud ja põletusseadmest kasutatud tahkes kütuses sisalduva väävli suhe.

§ 68. Kohalik tahkekütus

Kohalik tahkekütus on looduses esinev kohalikult kaevandatav tahke kütus, mida põletatakse spetsiaalselt selle kütuse jaoks projekteeritud põletusseadmes.

§ 69. Gaasimootor ja gaasiturbiin

(1) Gaasimootor on ottomootori põhimõttel toimiv sisepõlemismootor, mis kasutab sädesüüdet või kahekütusemootori puhul survesüüdet.

(2) Gaasiturbiin on pöörlevaid osi sisaldav masin, mis muundab soojusenergiat mehaaniliseks tööks ja koosneb peamiselt kompressorist, termoseadmest, milles oksüdeeritakse tööd tegeva vedeliku soojendamiseks kütust, ja turbiinist.

3. jaotis Üldnõuded

§ 70. Elektri ja soojuse koos tootmise eelistamine

Pärast 2002. aasta 27. novembrit ehitusloa saanud suurte põletusseadmete valdajad peavad uurima võimalusi elektri ja soojuse koos tootmiseks, kui see on tehniliselt ja majanduslikult otstarbekas, ning paigutama seadmed sellistesse piirkondadesse, kus on olemas nõudmine nii elektri kui ka soojuse järele.

§ 71. Põletusseadmete käsitlemine ühe seadmena

(1) Kui kahest või enamast eraldi paiknevast põletusseadmest väljuvad gaasid suunatakse välisõhku ühise korstna kaudu, käsitatakse selliste seadmete kombinatsiooni ühe tervikuna ja summaarse nimisoojusvõimsuse arvutamisel nende võimsused liidetakse.

(2) Kui kaks või enam eraldi paiknevat olemasolevat põletusseadet, millele on luba antud 1987. aasta 1. juulil või hiljem või mille kohta selle käitaja on esitanud nõuetekohase loataotluse 1987. aasta 1. juulil või hiljem, on paigaldatud nii, et nendest väljuvaid gaase on loa andja hinnangul võimalik tehnilisi ja majanduslikke tegureid arvesse võttes suunata välisõhku ühise korstna kaudu, käsitatakse selliste seadmete kombinatsiooni ühe põletusseadmena ja summaarse nimisoojusvõimsuse arvutamisel nende võimsused liidetakse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud põletusseadmete kombinatsiooni summaarse nimisoojusvõimsuse arvutamisel ei võeta arvesse üksikuid põletusseadmeid, mille nimisoojusvõimsus on alla 15 megavati.

§ 72. Nõuded põletusseadme korstnale

Põletusseadmest väljuvad gaasid tuleb välisõhku väljutada korstna kaudu, mille kõrguse arvutamisel arvestatakse, et selle kaudu väljuvates gaasides sisalduva saasteaine heide ei põhjustaks atmosfääriõhu kaitse seaduse alusel inimese tervise kaitseks kehtestatud välisõhu saastatuse taseme piirväärtuse või ökosüsteemide kaitseks kehtestatud kriitilise taseme ületamist.

[RT I, 05.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

2. jagu Saasteainete heite piirväärtused

1. jaotis Saasteainete heite piirväärtuste kohaldamise üldnõuded

§ 73. Saasteainete heite piirväärtused

Suurte põletusseadmete saasteainete heite piirväärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 74. Suure põletusseadme heite piirväärtuste ja väävläristuse astmete kohaldamine ühise korstna heitele

(1) Mitme põletusseadme saasteainete väljutamisel ühise korstna kaudu kohaldatakse käesoleva seaduse § 73 alusel kehtestatud suure põletusseadme saasteainete heite piirväärtusi ning käesoleva seaduse § 79

lõikes 3 sätestatud väävliärrastuse astme nõudeid iga ühise korstna heite kohta, lähtudes kogu põletusseadme summaarsest nimisoojusvõimsusest.

(2) Kui mitme põletusseadme saasteained väljutatakse ühise korstna kaudu ning mõnele põletusseadme osale kohaldatakse käesoleva seaduse § 73 alusel kehtestatud saasteainete heite piirväärtusi piiratud tööaja jooksul, kohaldatakse neid piirväärtusi üksnes põletusseadme selle osa heitele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud piirväärtused määratakse kindlaks, lähtudes kogu põletusseadme summaarsest nimisoojusvõimsusest.

§ 75. Heite piirväärtuste kohaldamine suure põletusseadme laiendamise korral

(1) Suure põletusseadme laiendamise korral kohaldatakse laiendusega muudetava seadme osa suhtes käesoleva seaduse § 73 alusel uute suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud saasteainete heite piirväärtusi ning määratakse need piirväärtused kindlaks, lähtudes kogu suure põletusseadme summaarsest nimisoojusvõimsusest.

(2) Suure põletusseadme sellise muutmise korral, mis võib tekitada tagajärgi keskkonnale ja mis mõjutab seadme rohkem kui 50-megavattise nimisoojusvõimsusega osa, kohaldatakse muudetud seadme osa suhtes käesoleva seaduse § 73 alusel uute suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud saasteainete heite piirväärtusi, lähtudes kogu suure põletusseadme summaarsest nimisoojusvõimsusest.

§ 76. Saasteainete heite piirväärtuste kohaldamise nõuded mitme kütuse põletusseadme korral

Saasteainete heite piirväärtuste kohaldamise nõuded mitme kütuse põletusseadme korral kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

2. jaotis

Erandid saasteainete heite piirväärtuste kohaldamisest

§ 77. Heite piirväärtuste kohaldamata jätmise diiselmootoritele ja utilisaatorkateldele

Käesoleva seaduse § 73 alusel kehtestatud heite piirväärtusi ei kohaldata järgmistele suurtele põletusseadmetele:

- 1) diiselmootori põhimõttel ja survesüütega toimivatele sise põlemismootoritele;
- 2) utilisaatorkateldele telluloosi tootmisel.

§ 78. Saasteainete heite piirväärtuste järgimata jätmise ajapiirang

(1) Loa andja võib kirjalikult lubada, et suure põletusseadme käitaja ei pea järgima saasteainete heite piirväärtusi kümne päeva kestel, kui seade, mis kasutab tavaliselt ainult gaaskütust ja millele muu kütuse kasutamise korral tuleks paigaldada väljuvate gaaside püüdeseadmed, peab gaasivarustuse äkilise katkemise tõttu erandkorras kasutama teisi kütuseliike peale gaasi.
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kümnepäevane ajapiirang ei kehti juhul, kui energiavarustuse säilitamine on hädavajalik. Sellistest juhtudest peab käitaja viivitamata teavitama loa andjat. Loa andja otsustab viivitamata energiavarustuse säilitamise hädavajalikkuse üle ja teatab sellest käitajale.
[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(3) Loa andja võib kuni kuueks kuuks kirjalikult peatada kohustuse järgida vääveldioksiidi heite piirväärtust suure põletusseadme puhul, mis tavaliselt kasutab vähese väävlisisaldusega kütust, kui seadme käitaja ei suuda täita vääveldioksiidi piirväärtuse nõuet hädaolukorra seaduse tähenduses hädaolukorra tagajärjel vähese väävlisisaldusega kütuse tarnete katkemise tõttu.

§ 79. Väävli ärrastamise nõuded kohalikku tahkekütust põletava suure põletusseadme korral

(1) Kohalikku tahkekütust põletava suure põletusseadme korral, mille saasteainete heide ei vasta käesoleva seaduse § 73 alusel suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud vääveldioksiidi heite piirväärtusele nimetatud kütuse omaduste tõttu, võib loa andja vääveldioksiidi heite piirväärtuse asemel rakendada väävliärrastuse astme nõudeid.

(2) Väävliärrastuse astme nõudeid rakendatakse juhul, kui käitaja esitab loa andjale tehnilise põhjenduse selle kohta, miks ei ole võimalik järgida käesoleva seaduse § 73 alusel suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud vääveldioksiidi heite piirväärtust.

(3) Väävliärrastuse astme nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud väävliärrastuse astmete nõudeid kohaldatakse ühe kuu keskmisena.

(5) Kui vääveldioksiidi heite piirväärtuse asemel rakendatakse väävliärastuse astme nõudeid, peab käitaja esitama loa andjale aastaaruandes andmed kasutatud kohaliku tahkekütuse väävlisisalduse ja tegeliku väävliärastuse astme kohta iga kuu keskmisena.

3. jagu

Saasteainete heite seire nõuded ja piirväärtuste järgimine

§ 80. Saasteainete heite seire nõuded suure põletusseadme korral, mille nimisoojusvõimsus on 100 megavatti või enam

(1) Suure põletusseadme korral, mille summaarne nimisoojusvõimsus on 100 megavatti või enam, mõõdetakse heiteallika väljuvates gaasides pidevalt järgmiste saasteainete sisaldust:

- 1) vääveldioksiid;
- 2) lämmastikoksiidid;
- 3) tahkete osakeste kõik fraktsioonid kokku;
- 4) süsinikoksiid gaaskütuse põletamise korral.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud süsinikoksiidi sisaldust mõõdetakse igas üksikus põletusseadmes.

(3) Suure põletusseadme käitaja esitab andmed pidevmõõtmiste tulemuste kohta loas sätestatud tingimuste kohaselt.

(4) Loa andja võib loobuda:

- 1) käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud saasteainete sisalduse pidevmõõtmise nõudmisest, kui suure põletusseadme eluiga on lühem kui 10 000 töötundi;
- 2) väljutatava vääveldioksiidi ja tahkete osakeste sisalduse mõõtmise nõudmisest maagaasil töötava suure põletusseadme korral;
- 3) väljutatava vääveldioksiidi sisalduse mõõtmise nõudmisest teatud väävlisisaldusega vedelkütusel töötava suure põletusseadme korral, millel puudub väävliärastusseade;
- 4) biomassi kasutava suure põletusseadme väljuvates gaasides vääveldioksiidi sisalduse mõõtmise nõudmisest, kui käitaja tõestab loa andjale, et vääveldioksiidi sisaldus väljuvates gaasides ei saa ühelgi juhul ületada käesoleva seaduse § 73 alusel kehtestatud heite piirväärtust.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhtudel tehakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud saasteainete mõõtmisi vähemalt iga kolme kuu järel või kasutatakse vääveldioksiidi ja lämmastikoksiidide sisalduse hindamiseks väljuvates gaasides loa andja kontrollitud ja heaks kiidetud määramismeetodeid.

(6) Kivisütt või pruunsütt kasutavate põletusseadmete puhul mõõdetakse vähemalt üks kord aastas elavhõbeda summaarset heidet.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt pidevmõõtmiste tegemisel mõõdetakse heiteallika tööparameetreid, nagu väljuva gaasi hapnikusisaldust, temperatuuri, rõhku ja veeaurisisaldust. Väljuva gaasi veeaurisisalduse pidevmõõtmine ei ole vajalik, kui väljuva gaasi proov kuivatatakse enne selle analüüsimist.

(8) Automaatseteks mõõtmisteks kasutatavaid seadmeid kontrollitakse standarditud rahvusvaheliselt või riiklikult tunnustatud mõõtemetodi kohaselt paralleelsete mõõtmistega vähemalt üks kord aastas. Käitaja teavitab loa andjat automatiseeritud mõõtmiseks kasutatavate seadmete kontrollimise tulemustest.

(9) Suure põletusseadme puhul, millele kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse §-le 79 väävliärastuse astme nõudeid, kontrollib käitaja regulaarselt ka kasutatava kütuse väävlisisaldust.

§ 81. Suure põletusseadme seire nõuete ülevaatamine

Põletusseadme käitaja teavitab kütuseliigi või põletusseadme tööviisi olulisest muutmisest loa andjat, kes otsustab, kas loas sätestatud seirenõuded on piisavad või vajavad kohandamist.

§ 82. Suurte põletusseadmete saasteainete heite piirväärtuste järgimine

(1) Suurest põletusseadmest väljuvates gaasides saasteaine sisalduse pideva mõõtmise korral loetakse saasteainete heitele esitatavad piirväärtuse nõuded täidetuks, kui kalendriaasta töötundide jooksul tehtud mõõtmiste tulemused näitavad, et:

- 1) ühegi kalendrikuu keskmine vastuvõetavaks tunnustatud heite mõõtetulemus ei ületa käesoleva seaduse § 73 alusel suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud heite piirväärtust;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

2) ükski ööpäeva keskmine vastuvõetavaks tunnistatud heite mõõtetulemus ei ületa heite piirväärtust 110 protsenti;
3) 95 protsenti kõigist ühe tunni keskmistest vastuvõetavaks tunnistatud heidetest ei ületa heite piirväärtust aasta kestel 200 protsenti.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kuu, ööpäeva ja tunni keskmised vastuvõetavaks tunnistatud heite mõõtetulemused määratakse suure põletusseadme efektiivse käitamise ajal, välja arvatud seadme käivitamise ja seiskamise aeg, mõõdetud tunni keskmiste vastuvõetavaks tunnistatud näitajate põhjal, millest on eelnevalt lahutatud intervalli usaldusväärne väärtus. Heite piirväärtuste juures määratud 95 protsenti väaveldioksiidi ja lämmastikoksiidide intervalli usaldusväärsest väärtusest ei tohi ületada 20 protsenti ja tahketel osakestel 30 protsenti heite piirväärtusest ning süsinikoksiidil 10 protsenti heite piirväärtusest.

(3) Keskmiste vastuvõetavaks tunnistatud heite mõõtetulemuste määramisel ei võeta arvesse näitajaid, mis on mõõdetud käesoleva seaduse §-des 78 ja 83 nimetatud ajavahemikel.

(4) Ööpäeva andmed, mille rohkem kui kolmetunnise perioodi keskmised näitajad ei ole kasutatavad automaatse mõõteseadme töörežiimivälise olukorra või hoolduse tõttu, loetakse kehtetuks. Kui ühe aasta jooksul ei ole seetõttu kasutatavad enam kui kümne ööpäeva andmed, nõuab loa andja suure põletusseadme käitajalt piisavate meetmete rakendamist automaatse mõõtmisüsteemi usaldusväärse parandamiseks.

(5) Perioodilise mõõtmise korral loetakse saasteainete heitele esitatavad piirväärtuste nõuded täidetuks, kui ühegi mõõtmisseriesi keskmised näitajad ei ületa käesoleva seaduse § 73 alusel kehtestatud heite piirväärtust.

(6) Perioodiliste mõõtmiste asemel loa andja kontrollitud ja heakskiidetud määramismeetodite kasutamise korral loetakse saasteainete heitele esitatavad piirväärtuste nõuded täidetuks, kui ühegi väljuvate gaaside hindamise käigus määratud keskmised näitajad ei ületa käesoleva seaduse § 73 alusel kehtestatud heite piirväärtust.

4. jagu

Nõuded saasteainete püüdeseadme avarii korral

§ 83. Nõuded suure põletusseadme saasteainete püüdeseadme avarii korral

(1) Saasteainete püüdeseadme avariilukorras on suure põletusseadme käitaja kohustatud teavitama loa andjat ja kohaliku omavalitsuse üksust 48 tunni jooksul.
[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(2) Saasteainete püüdeseadme avariilukorras oleku korral nõuab Keskkonnaamet suure põletusseadme käitajalt seadme koormuse vähendamist, töö peatamist või lõpetamist, kui normaalset töörežiimi ei suudeta 24 tunni jooksul taastada, või seadme käitamist vähesaastava kütusega.

§ 84. Saasteainete püüdeseadmeta suure põletusseadme käitamise kestus

Saasteainete püüdeseadmeta suure põletusseadme käitamise kestus ei tohi summaarselt ületada 120 tundi 12-kuulise perioodi jooksul, välja arvatud juhul, kui loa andja hinnangul eksisteerib energiavarustuse säilitamise põhjendatud vajadus või põletusseade tuleks asendada teise seadmega ning see tooks kaasa saasteainete heite üldise suurenemise.

4. peatükk

Jäätmepõletus- ja koospõletustehased

1. jagu

Üldsätted

§ 85. Kohaldamisala

(1) Käesolevat peatükki kohaldatakse jäätmepõletus- ja koospõletustehase (edaspidi *tehas*) suhtes, milles põletatakse või koospõletatakse tahkeid või vedelaid jäätmeid.

(2) Käesolevat peatükki ei kohaldata gaasistamis- või pürolüüsikäitiste suhtes, kui nendes jäätmete termilisel töötlemisel tekkivad gaasid on puhastatud sellisel määral, et need ei ole enne põletamist enam jäätmed ega saa põhjustada heidet, mis on suurem kui maagaasi põletamisel tekkiv heide.

(3) Käesolevat peatükki ei kohaldata tehastele, mis töötlevad üksnes:

- 1) radioaktiivseid jäätmeid kiirgusseaduse tähenduses;
- 2) loomakorjuseid, kui nende käitlemine toimub kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja

nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1–33);

3) biomassi hulka kuuluvaid jäätmeid;

4) jäätmeid, mis tekivad nafta ja gaasi otsimisel ning kasutamisel avamererajatistes ja mis põletatakse nende rajatiste peal.

(4) Käesolevat peatükki ei kohaldata nafta ja põlevkiviõli rafineerimisel tekkivate destilleerimis- või töötlemisjäakide põletamisel omatarbeks.

(5) Käesolevat peatükki ei kohaldata katsetehasele, mida kasutatakse uuringuks, arendustegevuseks ja katsetamiseks, selleks et parendada termilist protsessi, ning kus töödeldakse alla 50 tonni jäätmeid aastas.

§ 86. Jäätmepõletus- ja koospõletustehas

(1) Jäätmepõletustehas on jäätmekäitluskoht, mille põhielement on paikne või teisaldatav tehniline kompleks või seade, mis on ette nähtud tahkete või vedelate jäätmete termiliseks töötlemiseks, olenemata sellest, kas põlemisel tekkiv soojus kasutatakse ära või mitte.

(2) Koospõletustehas on jäätmekäitluskoht, mille põhielement on paikne või teisaldatav tehniline kompleks või seade, mille käitamise peamine eesmärk on energia tootmine või toodete valmistamine ning kus tahkeid või vedelaid jäätmeid kasutatakse põhi- või lisakütusena või töödeldakse termiliselt nende kõrvaldamise eesmärgil.

(3) Jäätmepõletus- ja koospõletustehases toimuvad protsessid hõlmavad nii jäätmete vahetut põletamist oksüdatsiooni teel kui ka muid termilisi protsesse, nagu pürolüüs, utmine, gaasistamine või plasmaprotsessid, juhul kui termilistes protsessides tekkivad ained järgnevalt põletatakse.

(4) Kui koospõletamine toimub nii, et tehase peamine eesmärk ei ole energia või materiaalsete saaduste tootmine, vaid üksnes jäätmete termiline töötlemine, siis loetakse seda tehast jäätmepõletustehaseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 määratletud terminid hõlmavad kogu tehnilist kompleksi ja selle asukohta, kaasa arvatud kõik põletus- või koospõletusliinid, jäätmete vastuvõtu, ladustamise ja kohapealse eeltöötamise seadmed, jäätme-, kütuse- ja õhutoitesüsteemid, põletuskatlad, väljuvate gaaside puhastusseadmed, kohapealsed seadmed tekkivate jääkide ja reovee töötlemiseks ning hoidmiseks, korstnad, põletusprotsesside juhtimiseseadmed ja -süsteemid ning põlemistingimuste seire- ja salvestussüsteemid.

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

§ 87. Jäägid

Jäägid käesoleva peatüki tähenduses on vedelad või tahked jäätmed, mis on tekkinud jäätmepõletus- või koospõletustehases.

§ 88. Nimivõimsus

Nimivõimsus käesoleva peatüki tähenduses on tehase kollete valmistaja määratud ja käitaja poolt kinnitatud võimsus, mida väljendatakse tunnis põletatavate jäätmete kogusena, võttes arvesse jäätmete alumist kütteväärtust.

2. jagu

Nõuded jäätmepõletus- ja koospõletustehase rajamisele ja käitamisele

§ 88¹. Jäätmepõletus- või koospõletustehase loa taotlus

(1) Lisaks käesoleva seaduse §-des 28 ja 29 nõutud andmetele ja lisadele peab jäätmepõletus- või koospõletustehase käitaja esitama kompleksloa taotluses loa andjale:

- 1) andmed kasutatava tehnoloogia ja seadmete kohta, mis tõendavad tehase projekteerimise, ehitamise ning käitamise vastavust käesoleva peatüki nõuetele, võttes arvesse põletatavate või koospõletatavate jäätmete liike;
- 2) andmed jäätmete põletamisel või koospõletamisel tekkiva soojuse kasutamise kohta;
- 3) andmed põletamisel tekkivate, taaskasutatavate, sealhulgas ringlusse võetavad, ja kõrvaldatavate jäätmete koguse ning jäätmete tekke vältimise ja vähendamise meetmete kohta.

(2) Kompleksloa kohustuse puudumise korral peab jäätmepõletus- või koospõletustehase käitaja esitama keskkonnaloa taotluses loa andjale lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 42 lõigetes 1 ja 3, atmosfääriõhu kaitse seaduse § 91 lõigetes 1 ja 2, veeseaduse § 193 lõikes 1 ning jäätmeseaduse § 78 lõikes 1 sätestatud andmetele ja lisadele käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 nõutud andmed.

§ 88². Jäätmepõletus- või koospõletustehase loa sisu

(1) Lisaks käesoleva seaduse §-s 41 nimetatud ja viidatud andmetele märgitakse jäätmepõletus- või koospõletustehase kompleksloale:

- 1) jäätmepõletus- või koospõletustehase koguvõimsus jäätmete põletamise või koospõletamise korral;
- 2) puhastus- või mõõtmisseadmete tehniliselt vältimatute seisakute, häirete või rikete pikim kestus, mille vältel ei loeta heite piirväärtusi ületatuks.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetele märgitakse ohtlikke jäätmeid põletava jäätmepõletus- või koospõletustehase kompleksloale:

- 1) põletatavate ohtlike jäätmete minimaalsed ja maksimaalsed massivood ajaühikus ning kütteväärtus;
- 2) polüklorobifenüülide, polükloroterfenüülide, kloori, fluori, väävli, raskmetallide ning muude saasteainete suurim lubatud sisaldus.

(3) Kompleksloa kohustuse puudumise korral märgitakse jäätmepõletus- või koospõletustehase keskkonnaloale lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 53 lõikes 1, atmosfääriõhu kaitse seaduse § 98 lõikes 1, veeseaduse § 193 lõikes 1 ja jäätmeseaduse § 81 lõikes 2 sätestatule käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 ning ohtlike jäätmete põletamise korral lõike 2 punktides 1 ja 2 nõutud andmed.

[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 89. Tehase rajamine

(1) Tehase rajamine on tehase asukoha määramine, põletatavate jäätmete liigi määramine ning tehase projekteerimine ja ehitamine.

(2) Tehas loetakse rajatuks, kui käitajale on antud ehitusseadustiku § 50 kohane kasutusluba.

[RT I, 23.03.2015, 3- jõust. 01.07.2015]

§ 90. Tehase asukoha valiku kriteeriumid

(1) Tehase asukoha valikul võtab käitaja arvesse, et:

- 1) tehast lähtuv ebasoodne mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaalule, varale ja kultuuripärandile, ning sellise mõju avaldumise võimalikkus oleksid võimalikult väikesed;
- 2) tehas sobib ümbritsevasse infrastruktuuri;
- 3) tehas asetseb põletamiskõlblike jäätmete tekkekoha läheduses;
- 4) tehas asetseb jäätmete põletamisel tekkiva soojuse tarnet vajava soojusetarbija või soojustrassi läheduses.

(2) Kui tehas rajatakse koospõletustehasena või jäätmeid hakatakse põletama tegutsevas tehases lisakütusena koos põhikütusega, siis tuleb tehase asukoha kindlaksmääramisel või loa andmisel jäätmete põletamiseks arvestada lisaks tehase põhitootmise vajadustele ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kriteeriume.

§ 91. Nõuded tehase käitamisele

(1) Tehas projekteeritakse, ehitatakse ja varustatakse ning tehas käitatakse nii, et oleks välditud õhkuheide, mis võib põhjustada välisõhu saastatust maapinna lähedases õhukihis. Eelkõige väljutatakse gaasid õhku juhitavalt ja kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 72 sätestatud nõudeid.

(2) Jäätmete põletamisel või koospõletamisel tekkiv soojus kasutatakse ära võimalikult suures ulatuses.

(3) Täpsemad nõuded jäätmepõletus- ja koospõletustehase käitamisele kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 92. Erandid käitamise nõuete kohaldamisel

(1) Loas võib määrata käesoleva seaduse § 91 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetest ja sama paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud nõuetest erinevaid nõudeid, kui tehases põletatakse teatavat liiki jäätmeid või kasutatakse teatavat soojustöötlust ja kui käitaja tõendab loa andjale, et jäätmete põletamise keskkonnamõju võrreldes eelnimetatud nõuete kohaselt põletamisega sellest ei suurene ning muud käesolevas peatükis sätestatud nõuded on täidetud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata tehaste jäätmete etteandmist välistavate automaatsüsteemide suhtes kehtestatud nõuetele, välja arvatud osas, mis puudutab automaatsüsteemi tööga seotud temperatuure.

(3) [Valdkonna eest vastutav minister](#) võib määrusega kehtestada täpsustatud nõuded erandite kohaldamisele jäätmepõletus- ning koospõletustehaste käitamise nõuete osas.

(4) Jäätmepõletustehase käitaja tagab, et jäätmete põletamisel käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel määratud nõuete korral jääkide kogus ega orgaaniliste saasteainete sisaldus jääkides ei suurene, võrreldes jäätmete põletamisega käesoleva seaduse § 91 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuete ja sama paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud käitamise nõuete järgimisel.

(5) Koospõletustehase käitaja tagab, et jäätmete koospõletamisel käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel määratud nõuete korral vastab kogu orgaanilise süsiniku ja süsinikoksiidi heide käesoleva seaduse § 100 lõike 1 alusel nende saasteainete jaoks kehtestatud heite piirväärtustele.

(6) Paberimassi- ja paberitööstuse puukoore põletuskatla käitaja tagab, et jäätmete koospõletamisel käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel määratud nõuete korral vastab kogu orgaanilise süsiniku heide käesoleva seaduse § 100 lõike 1 alusel selle jaoks kehtestatud heite piirväärtustele, kui:

- 1) jäätmeid koospõletatakse tekkekohas;
- 2) käitis töötas ja sellele on luba antud enne 2004. aasta 24. juunit.

§ 93. Nõuded tehase tegevuskohale

(1) Tehase tegevuskoht, sealhulgas tehase juurde kuuluvad jäätmeladustusalad, rajatakse ja neid kasutatakse nii, et oleks välditud saasteainete sattumine pinnasesse ning pinna- ja põhjavette.

(2) Tehase territoorium peab olema varustatud äravoolava saastunud sademevee, samuti leketest ja tulekustutusest tekkinud saastunud vee kogumismahutitega.

(3) Kogumismahuti maht peab olema piisav. Kogutud saastunud veest võtab käitaja proove ja vastavalt analüüsitulemustele puhastab vett vajaduse korral enne suublasse juhtimist.

§ 94. Käitamine eriolukorras

(1) Avarii korral vähendab käitaja põletusseadmete koormust või peatab seadmete töö niipea kui võimalik, kuni tavapärased käitamistingimused on taastatud.

(2) Kui heite piirväärtused on ületatud, ei tohi käitaja jätkata tehases või põletusseadmes jäätmete katkestamatut põletamist kauem kui neli tundi piirväärtuse ületamisest arvates.

(3) Jäätmete käitlemise kumulatiivne kestus käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustes ei tohi ühe aasta jooksul olla enam kui 60 tundi. 60-tunnist piirmäära kohaldatakse kõigi nende tehase põletusseadmete suhtes, mis on ühendatud ühe ja sama väljuvate gaaside puhastusseadmega.

§ 95. Jäätmete tehasesse üleandmine ja seal vastuvõtmine

(1) Tehasesse võetakse vastu üksnes põletuskõlblikke jäätmeid.

(2) Tehase käitaja rakendab jäätmete üleandmisel ja vastuvõtmisel kõiki vajalikke ettevaatusabinõusid, et vältida või vähendada ebasoodsat mõju keskkonnale, eelkõige välisõhu, pinnase ning pinna- ja põhjavee saastamist, samuti ebameeldivat või ärritavat lõhna ja müra ning otsest ohtu inimese tervisele.

(3) Jäätmete vastuvõtmisel kontrollib käitaja jäätmeeosega kaasasolevaid dokumente, sealhulgas:

- 1) jäätmeeose saatedokumente;
- 2) ohtlike jäätmete üleandmisel ohtlike jäätmete saatekirja;
- 3) välisriigist sisse veetud jäätmete korral jäätmete sisse-, välja- ja läbiveo dokumente, mille vormid sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (ELT L 190, 12.07.2006, lk 1–98) IA, IB ja VII lisas.

(4) Enne jäätmete tehasesse vastuvõtmist kontrollib käitaja iga üleantava jäätmeliigi vastavust loaga kehtestatud nimistule ja määrab jäätmete massi jäätmeliikide kaupa.

(5) Ohtlike jäätmete üleandja peab esitama käitajale kirjalikud andmed:

- 1) jäätmete tekke kohta;
- 2) jäätmete füüsikaliste omaduste ja keemilise koostise kohta ning muud andmed, mis võimaldavad hinnata jäätmete sobivust tehases kasutatavaks põletamisprotsessiks;
- 3) jäätmega seotud ohtude ja ainete kohta, millega neid jäätmeid ei tohi segada;
- 4) jäätmete käitlemisel võetavate ettevaatusabinõude kohta.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teavet säilitab käitaja kolm aastat.

(7) Enne ohtlike jäätmete tehasesse lubamist võtab käitaja jäätmete vastuvõtmisel esinduslikud proovid, et määrata vajaduse korral jäätmete vastavust käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 2 sätestatud nõuetele ning käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud dokumentides sisalduvale teabele. Proove säilitatakse vähemalt üks kuu pärast nende jäätmete põletamist. Analüüsitulemusi säilitab käitaja kolm aastat pärast nende jäätmete põletamist.

(8) Erijuhtudel, näiteks nakkusohtlike tervishoiujäätmete korral, käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud proove ei võeta ja jäätmed suunatakse otse koldesse, neid enne muud liiki jäätmega segamata ja vahetult käsitlemata.

(9) Kui käitaja on veendunud jäätmete põletamiskõlblikkuses, võtab ta jäätmed vastu ja annab jäätmed üleandnud isikule iga jäätmekoorma vastuvõtmise kohta kirjaliku tõendi, milles on märgitud:

- 1) jäätmete vastuvõtmise aeg;
- 2) jäätmeveose saatedokumendi või ohtlike jäätmete saatekirja number;
- 3) jäätmeliik ja koodinumber, mis on kehtestatud jäätmeseaduse § 2 lõike 5 alusel; [RT I, 03.12.2015, 1- jõust. 01.01.2016]
- 4) vastuvõetud jäätmete kogus;
- 5) jäätmed üleandnud veoettevõtja või jäätmed üleandnud füüsilise isiku nimi, transpordivahendi liik ja registreerimisnumber;
- 6) andmed käitaja kohta: ärinimi, registrikood ja kontaktandmed;
- 7) tõendi väljastanud isiku nimi, ametikoht ja allkiri.

§ 96. Jäätmete vastuvõtmisest keeldumine

(1) Kui käitaja ei ole veendunud jäätmete põletamiskõlblikkuses, keeldub ta jäätmeid vastu võtmast ning edastab viivitamata teate jäätmete vastuvõtmisest keeldumise kohta ning selle põhjenduse Keskkonnaametile.

(2) Jäätmete vastuvõtmisest keeldumise teade peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) käitaja nimi ja ametikoht;
- 2) tehase nimi ja asukoht;
- 3) jäätmeid üle anda soovinud juriidilisest isikust ettevõtja nimi, asukoht ja registrikood või füüsilisest isikust ettevõtja registrikood või füüsilise isiku nimi ja elukoht;
- 4) jäätmeid vedava transpordivahendi registreerimisnumber;
- 5) kuupäev ja kellaaeg, millal isik soovis jäätmeid üle anda;
- 6) jäätmete iseloomustus;
- 7) jäätmete kogus kilogrammides või tonnides;
- 8) võimaluse korral andmed jäätmete päritolu kohta;
- 9) jäätmeveose saatelehe number.

§ 97. Erandite tegemine jäätmete vastuvõtmise nõuetest

Loa andja võib teha erandeid jäätmete vastuvõtmise nõuetest selliste jäätmepõletus- või koospõletustehaste korral, mis moodustavad ühe osa kompleksloa kohustusega käitisest ja mis põletavad või koospõletavad samas käitisest tekkivaid jäätmeid.

§ 98. Tehase käitamisel tekkivad jäägid

(1) Tehase käitamisel tekkivate jääkide kogust ja ohtlikkust vähendatakse nii palju kui võimalik. Võimaluse korral tuleb võtta jäägid ringlusse.

(2) Kuivade tolmsete jääkide, nagu katlatuha ja väljuvate gaaside puhastamisel tekkivate kuivade jääkide vedu ja vaheladustamine peab toimuma nii, et välditaks nende sattumist keskkonda.

(3) Enne jääkide kõrvaldamist või ringlusse suunamist teeb käitaja katsed, et määrata kindlaks jääkide füüsikalised ja keemilised omadused, saastavus ning nende kuuluvus ohtlike või tavajäätmete hulka. Analüüsida tuleb jääkide kogu lahustuvat osa ja jääkides sisalduvate raskmetallide lahustuvat osa.

§ 99. Kompleksloa kohustusega tehase laadi ja toimimisviisi muutus

Kompleksloa kohustusega tehase puhul loetakse oluliseks muudatuseks käesoleva seaduse § 56 tähenduses ka tavajäätmeid põletava tehase muutmist ohtlike jäätmeid põletavaks tehaseks.

3. jagu Heitekontroll

§ 100. Väljuvates gaasides sisalduvate saasteainete heite piirväärtused

(1) Jäätmepõletus- ja koospõletustehastest väljuvates gaasides sisalduvate saasteainete heite piirväärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(2) Jäätmepõletus- ja koospõletustehastest väljuvates gaasides sisalduvate dioksiinide ja furaanide samaväärsuskordajad kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(3) Jäätmepõletus- ja koospõletustehas projekteeritakse, ehitatakse ja varustatakse ning tehast käitatakse nii, et saasteainete sisaldus väljutatavates gaasides ei ületaks käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud heite piirväärtusi.

(4) Kui koospõletustehases toodetud soojusest üle 40 protsendi tekib ohtlike jäätmete põletamisel, kohaldatakse tehasele käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel jäätmepõletustehaste jaoks kehtestatud heite piirväärtusi.

(5) Segaalmejäätmete koospõletamisele kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel jäätmepõletustehaste jaoks kehtestatud heite piirväärtusi.

§ 101. Välisõhku väljutatava heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid

Välisõhku jäätmepõletus- ja koospõletustehastest väljutatava heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 102. Väljuvate gaaside puhastamisel tekkiva heitvee juhtimine suublasse

(1) Saasteainete heite piirväärtusi kohaldatakse kohas, kus väljuvate gaaside puhastamisel tekkivat reovett käideldakse kohapeal ja selle tulemusena tekkinud heitvesi väljub jäätmepõletus- või koospõletustehase suublasse.

(2) Kui väljuvate gaaside puhastamisel tekkivat reovett käideldakse jäätmepõletus- või koospõletustehasest väljas üksnes seda laadi reovee käitlemiseks mõeldud reoveepuhastusseadmetes, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud heite piirväärtusi kohas, kus heitvesi väljub reoveepuhastusseadmetest suublasse.

(3) Jäätmepõletus- ja koospõletustehastest väljuvate gaaside puhastamisel tekkiva reovee käitlemise tulemusena tekkiva heitvee saasteainete heite piirväärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(4) Jäätmepõletus- ja koospõletustehastest väljuvate gaaside puhastamisel tekkiva reovee käitlemise tulemusena tekkivas heitvees sisalduvate dioksiinide ja furaanide samaväärsuskordajad kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud heitvees sisalduvate saasteainete piirväärtuste järgimiseks ei tohi reovett lahjendada.

§ 103. Suublasse juhitava heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid

Suublasse juhitava heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

4. jagu Heiteseire

§ 104. Väljuvates gaasides ja nende puhastamisel tekkivas heitvees sisalduvate saasteainete mõõtmine

(1) Käitaja tagab mõõteseadmete paigaldamise ja selliste mõõtemetodite kasutamise, mis võimaldavad jälgida põletamise või koospõletamise parameetreid ja tingimusi ning ainete massisisaldust väljuvates gaasides ja heitvees.

(2) Käitaja võtab ja analüüsib saasteainete, sealhulgas dioksiinide ja furaanide proove ning korraldab automaatsete mõõtesüsteemide kvaliteedikontrolli vastavuses Euroopa Standardimiskomitee standarditega, või kui Euroopa Standardimiskomitee standard ei ole kättesaadav, siis vastavuses Rahvusvahelise Standardimisorganisatsiooni standardi, riikliku või mõne teise rahvusvahelise standardiga, millega tagatakse mõõdistusandmete võrdväärne teaduslik kvaliteet. Käitaja korraldab automaatsete mõõdistussüsteemide kontrollimise ja kalibreerimise vähemalt kord aastas, tehes paralleelmõõtmisi referentsmeetoditega. [RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(3) Nõuded saasteainete sisalduse regulaarsele mõõtmisele jäätmepõletus- ja koospõletustehastest väljuvates gaasides ning heitvees kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 105. Mõõtmistulemuste käsitlemine

Käitaja tagab, et kõik mõõtmistulemused salvestatakse, töödeldakse ja vormistatakse sellisel viisil, et oleks võimalik kontrollida nende vastavust loa nõuetele. Mõõtmistulemusi säilitatakse vähemalt kolm aastat.

5. jagu

Nõuded jäätmepõletus- ja koospõletustehase sulgemisele ning järelhooldusele

§ 106. Tehase sulgemine

(1) Jäätmepõletustehase sulgemine on selle tegevuse täielik lõpetamine, keskkonnaohutuse tagamiseks vajalike meetmete rakendamine ning vajaduse korral suletud tehase asupaiga järelhooldus tehastes, mille käitamiseks ei ole väljastatud kompleksluba vastavalt käesoleva seaduse 2. peatükile.

(2) Koospõletustehase sulgemine tähendab tehases jäätmete põletamisega seotud tegevuse lõpetamist.

§ 107. Tehase sulgemise menetluse algatamise teade

Käesoleva seaduse § 106 lõikes 1 nimetatud tehase sulgemise vajadusest või käitaja esitatud sulgemise taotlusest teavitab loa andja viivitamata tehase teeninduspiirkonna valla- ja linnavalitsusi, samuti teisi isikuid, keda sulgemine oluliselt puudutab, ja avaldab tehase sulgemise menetluse algatamise teate kohalikus ning maakondlikus ajalehes, ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja Keskkonnaameti veebilehel. [RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 108. Sulgemiskava

(1) Tehase sulgemise menetluse algatamisel esitab käitaja loa andjale tehase sulgemiskava.

(2) Sulgemiskava sisaldab muu hulgas:

- 1) sulgemisprojekti, milles on vastavalt käesoleva seaduse ja muude asjakohaste õigusaktide nõuetele tehase sulgemiseks ja keskkonnaohutuse tagamiseks vajalike tehniliste toimingute kirjeldus;
- 2) sulgemistööde ajakava;
- 3) sulgemistööde arvutuslikku maksumust;
- 4) järelhooldusmeetmete kirjeldust.

(3) Sulgemiskava on sulgemisotsuse lisa.

§ 109. Sulgemisotsus

(1) Tehase sulgemisotsuse teeb loa andja pärast tehase lõplikku ülevaatust, kõikide käitaja esitatud aruannete hindamist ja asjaomaste isikute seisukohtade ärakuulamist.

(2) Sulgemisotsusega määratakse:

- 1) tehase sulgemise aeg;
- 2) sulgemiskava täitmise tähtaeg;
- 3) järelhoolduse tingimused ja kestus.

(3) Tehas loetakse suletuks, kui loa andja on teinud tehase sulgemisotsuse ja tunnistanud loa kehtetuks selles osas, mis lubab tehases jäätmeid põletada.

§ 110. Sulgemisotsusest teavitamine

Sulgemisotsusest teavitab loa andja käesoleva seaduse §-s 107 nimetatud isikuid ja asutusi kirjalikult ja avaldab teate kohalikus ning maakondlikus ajalehes, ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja Keskkonnaameti veebilehel.

§ 111. Järelhooldus

Käitaja teeb järelhoolduse tingimustele vastavat seiret ja võtab meetmeid olulise keskkonnamõju avaldumise vältimiseks ning annab oma tegevusest aru loa andjale sulgemiskavas määratud sagedusega.

6. jagu Avalikkuse teavitamine

§ 112. Avalikkuse teavitamine

(1) Kui tehase nimivõimsus on vähemalt kahe tonni jäätmete põletamine tunnis, esitab käitaja loa andjale ja teeb üldsusele kättesaadavaks tehase toimimist ja keskkonnaseiret käsitleva aastaaruande. Selles aruandes tuleb käsitleda tehase töö kulgu ning välisõhku ja vette väljutatavat heidet võrrelduna käesoleva peatüki ning selle alusel antud õigusaktide nõuetega.

(2) Keskkonnaamet koostab nende jäätmepõletus- ja koospõletustehaste nimekirja, mille nimivõimsus on väiksem kui kaks tonni tunnis, ja uuendab seda kord aastas.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud andmed tehakse kättesaadavaks Keskkonnaameti veebilehel.

5. peatükk

Orgaanilisi lahusteid kasutavad käitised

1. jagu

Üldsätted

1. jaotis

Kohaldamisala

§ 113. Kohaldamisala

(1) Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse järgmiste tegevusalade suhtes, kus lahustite, sealhulgas segu koostises oleva lahusti kasutamine aastas ühel tootmisterritooriumil on:

- 1) liimiga katmine – 5 tonni või enam;
- 2) uute sõidukite pindade katmine – 0,5–15 tonni;
- 3) sõidukite taasviimistlemine – 0,5 tonni või enam;
- 4) rullmaterjali katmine – 25 tonni või enam;
- 5) metall-, plast-, tekstiil-, kanga-, kile- ja paberpinna katmine – 5 tonni või enam;
- 6) puitpinna katmine – 15 tonni või enam;
- 7) nahkpinna katmine – 10 tonni või enam;
- 8) mähisejuhtme katmine – 5 tonni või enam;
- 9) pinnakattevahendi, laki, trükivärvi ja liimi tootmine – 100 tonni või enam;
- 10) jalanõude tootmine – 5 tonni või enam;
- 11) farmaatsiatoodete tootmine – 50 tonni või enam;
- 12) kuivatiga rullofsettrükk, muu rotatsioonsügavtrükk, fleksograafia, rotatsioonsiidtrükk, lamineerimine või lakkimine – 15 tonni või enam;
- 13) väljaannete trükkimiseks kasutatav rotatsioonsügavtrükk – 25 tonni või enam;
- 14) rotatsioonsiidtrükk kangale või papile – 30 tonni või enam;
- 15) kummi töötlemine – 15 tonni või enam;
- 16) taimse õli ja loomse rasva ekstraheerimine ning taimse õli rafineerimine – 10 tonni või enam;
- 17) puitmaterjali immutamine – 25 tonni või enam;
- 18) puit- ja plastmaterjali lamineerimine – 5 tonni või enam;
- 19) uute sõidukite pindade tööstuskatmine – 15 tonni ja enam;
- 20) pinna puhastamine tootmisprotsessis, kasutades käesoleva seaduse §-s 140 või 141 nimetatud aineid – 1 tonni või enam;
- 21) muu pinna puhastamine – 2 tonni või enam;
- 22) keemiline puhastus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud tegevusalad hõlmavad ka tootmisprotsessis kasutatavate seadmete ja tööriistade puhastamist, välja arvatud juhul, kui käesoleva jao 3. jaotises on konkreetse tegevusala kohta sätestatud teisiti.

2. jaotis

Terminid

§ 114. Liim, trükivärv, pinnakattevahend ja lakk

(1) Liim on segu, mida kasutatakse toote eraldi osade kokkuliimimiseks, sealhulgas kõik selle õigeks pealekandmiseks vajalikud orgaanilised lahustid või orgaanilisi lahusteid sisaldavad segud.

(2) Trükivärv on segu, mida kasutatakse trükkimisel teksti või kujundi pinnale kandmiseks, sealhulgas trükivärvi õigeks pealekandmiseks vajalikud orgaanilised lahustid või orgaanilisi lahusteid sisaldavad segud.

(3) Pinnakattevahend on pealispinna kaunistamiseks, kaitsmiseks või muuks kasutusotstarbeliseks mõjutamiseks kasutatav segu, kaasa arvatud kõik orgaanilised lahustid ja segud, mis sisaldavad nende nõuetekohaseks kasutamiseks vajalikke orgaanilisi lahusteid.

(4) Lakk on läbipaistev pinnakattevahend.

§ 115. Väljuv gaas, kontrollimatu heide ja summaarne heide

(1) Väljuv gaas käesoleva peatüki tähenduses on lenduvaid orgaanilisi ühendeid või teisi saasteaineid sisaldav gaas, mis väljub välisõhku käitise korstna või püüdeseadme kaudu.

(2) Kontrollimatu heide on lenduvate orgaaniliste ühendite heide õhku, pinnasesse ja vette muul viisil kui käitise korstna või püüdeseadme kaudu, kaasa arvatud mis tahes toodetes sisalduvate lahustite heide õhku, pinnasesse ja vette, kui käesoleva seaduse § 137 lõike 1 alusel ei ole sätestatud teisiti.
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(3) Summaarne heide on kontrollimatu heite ja väljuvas gaasis sisalduvate lenduvate orgaaniliste ühendite koguse summa.

§ 115¹. Korduskasutus

Korduskasutus käesoleva peatüki tähenduses on käitistest kogutud orgaaniliste lahustite korduskasutamine tehnilisel või äriotstarbel, sealhulgas kasutamine kütusena, välja arvatud korduskasutatava orgaanilise lahusti kõrvaldamine jäätmetena.
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

§ 116. Kontrollitavad tingimused

Kontrollitavad tingimused on käitamistingimused, mille kohaselt protsessi käigus tekkivad lenduvad orgaanilised ühendid püütakse kinni ja viiakse käitisesest välja kontrollitaval viisil, see tähendab käitise korstna, samuti lenduvate orgaaniliste ühendite põletus- või püüdeseadme kaudu, mille tulemusena ei ole kogu lenduvate orgaaniliste ühendite heide kontrollimatu.

§ 117. Lahusti sisend

Lahusti sisend on orgaaniliste lahustite kogus ja nende kogus kasutatavates segudes, kaasa arvatud käitises ja väljaspool seda ringlusse võetud lahustid, mida arvestatakse iga kord toiminguteostamisel.

§ 118. Lahusti kasutamine

Lahusti kasutamine on käitises sisendina kasutatavate orgaaniliste lahustite summaarne kogus ühe kalendriaasta või muu 12-kuulise perioodi jooksul, millest on välja arvatud taaskasutuseks regenereeritud lenduvad orgaanilised ühendid.

3. jaotis Tegevusalad

§ 119. Liimiga katmine

Liimiga katmine on eseme või toote pinnale liimi kandmine, välja arvatud trükkimisega seotud lamineerimine ja liimiga katmine.

§ 120. Pinna katmine

(1) Pinna katmine käesoleva seaduse tähenduses on ühe- või mitmekordse pideva pinnakattevahendi kihi kandmine:

- 1) M1-kategooria uutele autodele, samuti N1-kategooria sõidukitele, kui pinnakattevahend kantakse peale samas käitises, kus M1-kategooria sõidukitele;
- 2) veoautode kabiinidele, mis on juhi majutuskohat;
- 3) N2- ja N3-kategooria sõidukite tehnilise varustuse juurde lahutamatu osana kuuluvale katile;
- 4) N1-, N2- ja N3-kategooria furgoonidele ja veoautodele, välja arvatud veoautode kabiinid;
- 5) M2- ja M3-kategooria bussidele, O1-, O2-, O3- ja O4-kategooria haagistele;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

5¹) metall- ja plastpinnale, kaasa arvatud lennukite, laevade, rongide ja muud sellised pinnad;
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

6) puit-, tekstiil-, kanga-, kile-, paber- ja nahkpinnale.

(2) Pinna katmise hulka ei arvata aluspinna metalliga katmist elektroforees- ja keemilise pihustusmeetodiga. Kui sama tooteartikli juures on pinna katmise üheks etapiks mingi trükimeetodi kasutamine, loetakse trükkimine pinna katmise üheks osaks. Pinna katmiseks ei loeta trükkimist käesoleva seaduse § 126 tähenduses.

§ 121. Rullmaterjali katmine

Rullmaterjali katmine on rullis terase, roostevaba terase, kaetud terase, vasesulamite või alumiiniumtraadi katmine pideva protsessi käigus kiletaolise või laminaatkattega.

§ 122. Mähisejuhtme katmine

Mähisejuhtme katmine on transformaatorite, mootorite ja teiste induktorite mähkimisel kasutatavate metalljuhtide katmine kattekihiga.

§ 123. Sõiduki taasviimistlemine

Sõiduki taasviimistlemine on sõiduki pinnakattevahendiga katmine ning sellega seotud rasvaärastus, mis hõlmab:

- 1) sõiduki või selle osa pinnakattevahendiga katmist, kui see toimub väljaspool tootmisseedet või tootmisliini;
- 2) O-kategooria haagise või poolhaagise pinnakattevahendiga katmist.

§ 124. Jalanõude tootmine

Jalanõude tootmine on jalanõude kui lõpptoote ja nende osade valmistamiseks ettenähtud tegevus.

§ 125. Farmaatsiatoodete tootmine

Farmaatsiatoodete tootmine on farmaatsiatoodete keemiline süntees, fermentatsioon, ekstraheerimine, segamine ja lõpptötlus ning samal tootmisterritooriumil vahesaaduste tootmine.

§ 126. Trükkimine

(1) Trükkimine on teksti või kujutise reprodutseerimine, mille käigus kujutisekandjaga kantakse trükivärv mis tahes pinnale.

(2) Trükkimisel on järgmised alamprotsessid:

1) fleksograafia ehk trükitehnika, mille korral kasutatakse aurustumise teel kuivavaid vedelaid trükivärve ja elastsest fotopolümeerist trükivormi, kus trükkivad pinnad on mittetrükkivatest pindadest kõrgemal;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

2) kuivatiga rulloffsetrükk;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

3) väljaannete trükkimiseks kasutatav rotatsioonsügavrükk ehk ajakirjade, brošüüride, kataloogide ja muude analoogsete toodete rotatsioonsügavtrükitehnika, kus trükitav materjal söödetakse masinasse rullilt, mitte eraldi lehtedena, ning kasutatakse toluleenil põhinevaid trükivärve;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

4) rotatsioonsügavrükk;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

5) rotatsioonsiidrükk ehk rotatsioontrükitehnika, mille korral aurustumise teel kuivav vedel trükivärv surutakse trükitavale pinnale läbi poorse trükivormi, kus trükkiv pind on lahti ja mittetrükkiv pind on kaetud;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

6) trükkimisega seotud lamineerimine ehk kahe või mitme elastse kihi kokkuliimimine laminaadi valmistamiseks;

7) trükkimisega seotud lakkimine ehk elastse materjali katmine laki või liimiga selleks, et hiljem kinnitada sellele kattematerjal.

(3) Kuivatiga rulloffsetrükk käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 2 tähenduses on rotatsioontrükitehnika, mille korral kasutatakse trükivormi, kus trükkivad ja mittetrükkivad pinnad on ühel tasapinnal, kusjuures rotatsioon tähendab seda, et trükitav materjal söödetakse masinasse rullilt, mitte eraldi lehtedena. Mittetrükkiv pind muudetakse trükivärvi hülgamiseks vett imavaks. Trükkivat pinda töödeldakse nii, et see võtaks trükivärvi külge ja kannaks selle trükitavale pinnale. Trükivärvide kuivamine toimub lahusti aurustumise teel ahjus, kus trükitud materjali õhuga kuumutatakse.

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(4) Rotatsioonsügavrükk käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 4 tähenduses on trükitehnika, milles kasutatakse aurustumise teel kuivavaid vedelaid trükivärve ning silindrilist trükivormi, kus trükkiv pind on mittetrükkivast pinnast madalamal. Süvendid täidetakse trükivärviga ning värvi ülejääk pühitakse mittetrükkivalt pinnalt ära, enne kui trükitav pind puutub kokku silindriga ning tõstab trükivärvi süvenditest välja.

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

§ 127. Kummi töötlemine

Kummi töötlemine on naturaalse või sünteetilise kummi segamine, jahvatamine, kummisegude valmistamine, kalandrites töötlemine, pressimine ja vulkaniseerimine ning naturaals- või sünteeskummist valmistoodete valmistamisel kasutatav abitoiming.

§ 128. Taimse õli ja loomse rasva ekstraheerimine ning taimse õli rafineerimine

Taimse õli ja loomse rasva ekstraheerimine ning taimse õli rafineerimine on seemnetest ja teistest taimsetest saadustest õli ekstraheerimine, kuivjäägi töötlemine loomasöödaks ning saadud rasva ja taimse õli puhastamine.

§ 129. Puitmaterjali immutamine

Puitmaterjali immutamine on tegevus, millega lisatakse puidule säilimist parandavat ainet.

§ 130. Puit- ja plastmaterjali lamineerimine

Puit- ja plastmaterjali lamineerimine on nende materjalide kokkuliimimine lamineeritud toodete valmistamiseks.

§ 131. Pinna puhastamine

(1) Toote pinna puhastamine on mustuse eemaldamine toote või materjali pealispinnalt orgaanilise lahusti abil. [RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(2) Pinna puhastamiseks ei loeta mustuse eemaldamist seadmetelt ja tööpindadelt orgaanilise lahusti abil. [RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(3) Pinna puhastamise hulka arvatakse rasvaärastus, kuid mitte keemiline puhastus. Puhastamiseks loetakse ka mitmeastmelist puhastust enne või pärast muud töötlemist.

§ 132. Keemiline puhastus

Keemiline puhastus on lenduvate orgaaniliste ühendite kasutamine riietusesemete, sisustus- ja muude samalaadsete tarbesemete puhastamiseks, välja arvatud plekkide käsitsi eemaldamisel tekstiili- ja rõivatööstuses.

§ 133. Pinnakattevahendi, laki, trükivärvi ja liimi tootmine

Pinnakattevahendi, laki, trükivärvi ja liimi tootmise hulka kuulub samal tootmisterritooriumil vahesaaduste valmistamine ning värvipigmenti, vaigu ja liimi segamine orgaanilise lahusti või muu ainega, dispersiooni ja eeldispersiooni, viskoossuse ja toonide reguleerimine ning lõppsaaduste pakkimine.

2. jagu Käitaja kohustused

1. jaotis

Registreerimismenetlus loakohustusega käitaja puhul

§ 134. Käitise registreerimine loakohustuse puudumisel

(1) Käitaja, kellel puudub käesoleva seaduse §-s 113 sätestatud tegevusaladel tegutsemiseks kohustus omada kompleksluba vastavalt käesoleva seaduse § 19 lõikele 2 või kohustus omada õhusaasteluba vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 79 lõikele 3, peab oma tegevuse Keskkonnaametis registreerima, kui tema tegevus ületab käesoleva seaduse §-s 113 nimetatud künnisvõimsusi ja kui lenduvate orgaaniliste ühendite heide ühel käitise tootmisterritooriumil jääb alla 0,5 tonni aastas (edaspidi *registreerimiskohustusega käitaja*). [RT I, 05.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(2) Registreerimiskohustusega käitaja on kohustatud teavitama Keskkonnaametit kavandatavast tegevusest vähemalt kaks nädalat enne käesoleva seaduse §-s 113 sätestatud tegevuse alustamist, esitades Keskkonnaametile keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu taotluse, milles on vähemalt järgmised andmed: [RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

1) taotleja nimi ja isikukood või registrikood;

[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

2) taotleja aadress ja kontaktandmed ning kontaktisiku nimi ja kontaktandmed;

[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

3) tegevuskoht ja kontaktandmed;

4) tegevusala;

5) orgaanilise lahusti või lahusteid sisaldava materjali kasutamine aastas liikide kaupa;

6) orgaanilise lahusti või lahusteid sisaldava materjali maksimaalne kulu (kg/h) liikide kaupa;

7) muud käesolevas peatükis sätestatud andmed.

(3) Keskkonnaamet kontrollib 14 päeva jooksul saadud andmete põhjal kavandatud tegevuseks loa nõutavust. Loakohustuse puudumise korral registreeritakse käitaja tegevus pärast kontrollimist 14 päeva jooksul

keskkonnaotsuste infosüsteemis ja selle kohta väljastatakse registreeringu taotlejale keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu registreerimistõend.
[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud registreeringu võib teha ja sellekohase tõendi väljastada keskkonnaotsuste infosüsteemi vahendusel automatiseeritult, kui on tagatud registreeringu tegemise eelduste automaatne kontrollimine.
[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

(4) Orgaanilisi lahusteid kasutava käitise registreerimise taotluse ja registreerimistõendi andmekoosseisu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

§ 135. Sätete kohaldumine registreerimiskohustusega käitaja korral

Registreerimiskohustusega käitajale ei kohaldata käesoleva seaduse § 137 lõikeid 2 ja 3, § 139, § 143 lõiget 2, § 145 lõiget 2, § 146 lõiget 3 ning § 150.

2. jaotis

Heite piirväärtused ja heitkoguste vähendamise kava

§ 136. Käitaja kohustused

Käitaja rakendab meetmeid käesoleva seaduse § 137 lõike 1 alusel kehtestatud väljuva gaasi lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtuste või käesoleva seaduse § 139 alusel koostatud lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste vähendamise kavast tulenevate nõuete täitmise tagamiseks.

§ 137. Heite piirväärtused

(1) Lahustite kasutamisel välisõhku väljutatavate lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(2) Kui käitaja tõendab loa andjale, et kontrollimatu heite piirväärtuste kohaldamine käitisele ei ole tehniliselt ega majanduslikult teostatav, võib loa andja teha sellele käitisele erandi heite piirväärtuste järgimise kohustusest, kui erandi tegemisega ei kaasne olulist ebasoodsat mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaolule, varale ja kultuuripärandile, ning kui käitaja tõendab loa andjale, et ta kasutab parimat võimalikku tehnikat.
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul võib loa andja asendada käitaja heite piirväärtuste järgimise kohustuse heitkoguste vähendamise kava rakendamisega vastavalt käesoleva seaduse §-s 139 sätestatud tingimustele.

(4) Kui metall-, plast-, tekstiil-, kanga-, kile- ja paberpinna katmisel ei ole võimalik rakendada kontrollitavaid tingimusi käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud heite piirväärtuste saavutamiseks, näiteks laevaehituses või lennukite värvimisel, võib jätta heite piirväärtused kohaldamata vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele.

§ 138. Heite piirväärtuste järgimise hindamise kriteeriumid

Lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 139. Lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste vähendamise kava

(1) Loa andja võib käitaja taotlusel asendada lahustite kasutamisel väljutatavate lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtuste järgimise kohustuse lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste vähendamise kava koostamise ja järgimise kohustusega.

(2) Lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste vähendamise kava rakendamise eesmärk on vähendada käitise heiteid niivõrd, et saavutataks heite piirväärtuse kohaldamisega samasugune tulemus.

(3) Lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste vähendamise kavast tulenevad nõuded ja rakendamise tähtaja määrab loa andja käitajale loa eritingimusena.

(4) Lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste vähendamise kava koostamise nõuded pinnakattevahendi, laki, liimi või trükivärviga katmise tegevusalaga tegutseva käitaja jaoks kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(5) [Valdkonna eest vastutav minister](#) võib määrusega kehtestada lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste vähendamise kava koostamise nõuded ka käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatata tegevusalal tegutseva käitaja jaoks.

§ 140. Ohtlike ainete asendamine

Ained või segud, mis on nende lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse tõttu klassifitseeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt kantserogeenseks, mutageenseks või reproduktiivtoksiliseks ning mis kannavad või peavad kandma ohulauset H340, H350, H350i, H360D või H360F, asendab käitaja võimalikult kiiresti ja võimalikult suures mahus vähem kahjulike ainete või segudega tehniliselt ja praktiliselt võimaliku määraneni, mis on määratletud toote kemikaaliohutuse aruandes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1907/2006 sätestatud korrale.
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

3. jaotis Heitekontroll

§ 141. Heite kontrollimine kontrollitavatel tingimustel

(1) Inimese tervise ja keskkonna kaitseks rakendatakse töötavates käitistes ohulausega H341 või H351 määratud halogeenorgaaniliste lenduvate ühendite keskkonda sattumise vältimiseks kontrollitavaid tingimusi, niivõrd kui see on tehniliselt ja majanduslikult võimalik.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus peab vastama käesoleva seaduse § 137 lõike 1 alusel kehtestatud heite piirväärtustele.
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

§ 142. Vähemalt kahe tegevusalaga käitise kohta esitatavad nõuded lahustite kasutamise künnisvõimsuste ületamisel

Vähemalt kahe käesoleva seaduse §-s 113 nimetatud tegevusalaga käitises, kus lahustite kasutamine ületab iga tegevusala korral § 113 lõikes 1 sätestatud künnisvõimsust, peab:

1) ohulausega H341 või H351 määratud halogeenorgaaniliste lenduvate ühendite ja käesoleva seaduse §-s 140 nimetatud ohulausega lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus peab vastama käesoleva seaduse § 137 lõike 1 alusel iga tegevusala jaoks kehtestatud heite piirväärtusele;

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

2) muude ainete sisaldus vastama iga tegevusala kohta käesoleva seaduse §-s 136 sätestatud nõuetele või kõikidel tegevusaladel tekkiv summaarne heide ei tohi ületada § 139 kohaldamise korral tekkivat heidet.

§ 143. Miinimumheide käitise käivitamise ja seiskamise ajal

(1) Käitaja rakendab meetmeid, et viia miinimumini lenduvate orgaaniliste ühendite heide käitise käivitamise ja seiskamise ajal.

(2) Käitaja esitab loa taotlemisel loa andjale käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõude täitmiseks vajalike ettevaatusmeetmete rakendamise kirjelduse.

(3) Registreerimiskohustusega käitaja esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõude täitmiseks vajalike ettevaatusmeetmete rakendamise kirjelduse Keskkonnaametile koos käesoleva seaduse § 134 lõikes 2 sätestatud teatega.

4. jaotis Heiteseire

§ 144. Heite seire nõuded

(1) Käitises välisõhku väljutatava heite seireks tehakse väljalasetel pidevaid või perioodilisi mõõtmisi. Perioodilise seire korral tehakse ühe mõõtmiseeria jooksul vähemalt kolm mõõtmist.

(2) Gaasikäikudes, millega on ühendatud lenduvate orgaaniliste ühendite põletus- või püüdeseadmed ja mille heite välisõhku väljumise lõpp-punktist väljub süsinikku keskmiselt üle 10 kilogrammi tunnis, tuleb heiteid mõõta pidevalt.

(3) Mõõtmised ei ole kohustuslikud, kui heite välisõhku väljumise lõpp-punktis ei ole põletus- või püüdeseadme paigaldamine käesoleva seaduse nõuete täitmiseks vajalik.

5. jaotis Vastavustõendamine

§ 145. Nõuetele vastavuse tõendamise kohustus

- (1) Loa taotlemisel või loa andja nõudmisel tõendab käitaja loa andjale, et saasteainete sisaldus vastab:
- 1) väljuva gaasi lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtusele ja kontrollimatu heite või summaarse heite piirväärtusele;
 - 2) lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste vähendamise kava nõuetele;
 - 3) käesoleva seaduse § 137 lõigetes 2 ja 4 sätestatud eranditele heite piirväärtustest.
- [RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele vastavuse hindamiseks on käitajal kohustus esitada andmeid ka loa andja igakordsel nõudmisel.

(3) Registreerimiskohustusega käitajal on kohustus esitada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud andmeid Keskkonnaameti igakordsel nõudmisel.

§ 146. Lahustite kasutuskava

(1) Käesoleva seaduse § 145 lõikes 1 sätestatud parameetrite järgimise tõendamiseks koostab käitaja lahustite kasutuskava ning uuendab seda perioodiliselt.

- (2) Lahustite kasutuskava rakendamise eesmärk on:
- 1) käesoleva seaduse §-s 136 sätestatud nõuete täitmise kontrollimine;
 - 2) lenduvate orgaaniliste ühendite heite edasiste vähendamisvõimaluste määramine;
 - 3) lahusti kulu, lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtuste ning käesoleva peatüki nõuete täitmise kohta käiva teabe avalikustamine.

(3) Käitaja esitab lahustite kasutuskava loa andjale koos loataotlusega. Lahustite kasutuskava uuendamise sageduse määrab loa andja käitajale loa eritingimusena.

(4) Nõuded lahustite kasutuskava koostamiseks ja rakendamiseks kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

6. jaotis Käitise oluline muutmine

§ 147. Käitise oluline muutmine

(1) Käitise oluline muutmine käesoleva peatüki tähenduses on käitise nimivõimsuse muutmise tulemus, mis põhjustab lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguse suurenemist üle 25 protsendi väikekäitise korral ja üle 10 protsendi kõigi teiste käitiste korral, või muu muudatus, mis võib tõenäoliselt avaldada olulist ebasoodsat mõju keskkonnale, inimese tervisele, heaolule, varale ja kultuuripärandile.

(2) Käitise nimivõimsus käesoleva paragrahvi tähenduses on käitise projekteeritud võimsusel ja normaalkäitamisel kasutatavate orgaaniliste lahustite ühe tööpäeva maksimaalne keskmine kogus.

(3) Väikekäitis käesoleva paragrahvi tähenduses on käitis, mis tegutseb järgmistel tegevusaladel ning kus lahusti, sealhulgas segu koostises oleva lahusti kasutamine aastas ühel tootmisterritooriumil on:

- 1) soojusega kinnituva trükivärviga rullilt etteantavale materjalile tehtav ofsettrükk – 15–25 tonni;
- 2) muu rotatsioonsügavtrükk, fleksograafia, rotatsioonsiidtrükk, lamineerimine või lakkimine, välja arvatud väljaannete trükkimiseks kasutatav rotatsioonsügavtrükk – 15–25 tonni;
- 3) pinna puhastamine, kasutades käesoleva seaduse §-s 140 nimetatud aineid – 1–5 tonni;
- 4) pinna puhastamine, kasutades muid kui käesoleva seaduse §-s 140 nimetatud aineid – 2–10 tonni;
- 5) metall-, plast-, tekstiil-, kile-, kanga- ja paberpinna katmine, välja arvatud rotatsioonsiidtrükk tekstiilile – 5–15 tonni;
- 6) puitpinna katmine – 15–25 tonni;
- 7) nahkpinna katmine – 10–25 tonni;
- 8) liimiga katmine – 5–15 tonni;
- 9) pinnakattevahendi, laki, trükivärvi ja liimi tootmine – 100–1000 tonni;
- 10) käesoleva seaduse §-s 113 nimetatud muu tegevusala, kui sellel lahusti tarbimine on alla 10 tonni aastas.

§ 148. Käitaja kohustused käitise olulisel muutmisel

(1) Käitise olulise muutmise korral tõendab käitaja loa andjale käitise vastavust käesolevas peatükis sätestatud nõuetele.

(2) Kompleksloa kohustusega käitise korral teatab käitaja käitise olulisest muudatusest loa andjale vastavalt käesoleva seaduse §-le 56, esitades loa andjale andmed, mis tõendavad käitise jätkuvat vastavust käesolevas peatükis sätestatud nõuetele, või esitab taotluse kompleksloa muutmiseks.

(3) Registreerimiskohustusega käitaja teavitab käitise olulisel muutmisel Keskkonnaametit kavandatavast muudatusest. Keskkonnaamet kontrollib 14 päeva jooksul saadud andmete põhjal teavitatud tegevuseks loa nõutavust. Loakohustuse puudumisel saadab Keskkonnaamet käitajale kirjaliku tõendi tegevuse olulise muudatuse registreerimise kohta.

3. jagu Juurdepääs teabele

§ 149. Orgaanilisi lahusteid kasutava käitise kohta käiva teabe avalikustamine ja üldsuse juurdepääs teabele

(1) Käesoleva peatüki kohaldamisalasse kuuluvate käitiste kehtivad õhusaastelood ja nende muudatused ning andmed registreerimiskohustusega käitajate kohta tehakse avalikkusele kättesaadavaks keskkonnalubade infosüsteemi veebilehel.

(2) Käesoleva peatüki kohaldamisalasse kuuluvate käitiste heiteseire tulemused tehakse avalikkusele kättesaadavaks Keskkonnaameti veebilehel.

(3) Orgaanilisi lahusteid kasutava käitise kohta käiva teabe avalikustamisele kohaldatakse lisaks käesolevas jaos sätestatule ka atmosfääriõhu kaitse seaduses sätestatud nõudeid.
[RT I, 05.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 150. Kohustus säilitada dokumente ja esitada teavet

Käitaja säilitab talle kuuluva loa taotlemisega ja andmisega, samuti loaga määratud seirega ning nõuete täitmise kontrollimisega seotud dokumente ja andmeid ning tagab nende kättesaadavuse loa andjale käesoleva seaduse § 59 lõigete 1 ja 2 kohaselt.
[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

6. peatükk Titaandioksiidi tootvad käitised

§ 151. Kohaldamisala

Käesolevat peatükki kohaldatakse käitistele, milles toodetakse titaandioksiidi.

§ 152. Jäätmete veekogusse väljutamise keeld

Titaandioksiidi tootvatest käitistest on keelatud väljutada pinna- ja põhjaveekogudesse:

- 1) tahkeid jäätmeid;
- 2) emalahuseid, mis tekivad titanüülsulfaadi hüdrolüüsamisele järgneval filtrimisetalpil sulfaatprotsessi kasutatavates käitistes, sealhulgas selliste lahustega seotud happejääke, milles vaba väävelhappe üldsisaldus on üle 0,5 protsendi ning mis sisaldavad mitmesuguseid raskmetalle, ja selliseid emalahuseid, mis on lahjendatud vaba väävelhappe sisalduseni 0,5 protsenti või vähem;
- 3) kloriidprotsessi kasutatavate käitiste puhul jäätmeid, milles vaba soolhappe üldsisaldus on üle 0,5 protsendi ning mis sisaldavad mitmesuguseid raskmetalle, sealhulgas selliseid jäätmeid, mis on lahjendatud vaba soolhappe sisalduseni 0,5 protsenti või vähem;
- 4) filtrimissoolasiid, setteid ja vedeljäätmeid, mis tekivad käesoleva paragrahvi punktides 1 ja 2 nimetatud jäätmete töötlemisel kontsentreerimis- või neutraliseerimisprotsessis ning sisaldavad mitmesuguseid raskmetalle, kuid ei sisalda neutraliseeritud ja filtreeritud ega dekanteeritud jäätmeid, milles leidub vaid raskmetallide jälgi ning mille vesinikeksponeent (pH) enne lahjendamist on üle 5,5.

§ 153. Heitekontroll

(1) Titaandioksiidi tootvate käitiste käitajad on kohustatud vältima happeosakeste heite välisõhku väljutamist.

(2) Saasteainete heite piirväärtused titaandioksiidi tootvate käitiste väljuvates gaasides kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(3) Saasteainete heite piirväärtused titaandioksiidi tootvate käitiste heitvees kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 154. Heiteseire

(1) Titaandioksiidi tootva käitise loas määratakse heitvee seire nõuded, mis võimaldavad kontrollida käitise tegevuse vastavust loa nõuetele ning käesoleva seaduse § 153 lõike 3 alusel kehtestatud saasteainete heite piirväärtustele.

(2) Titaandioksiidi tootva käitise loas määratakse väljuvate gaaside seire nõuded, mis võimaldavad kontrollida käitise tegevuse vastavust loa nõuetele ning käesoleva seaduse § 153 lõike 2 alusel kehtestatud saasteainete heite piirväärtustele.

(3) Täpsustatud nõuded titaandioksiidi tootvate käitiste väljuvate gaaside seire kohta kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(4) Käitaja teeb seiret Euroopa Standardimiskomitee standardite kohaselt, nende puudumise korral Rahvusvahelise Standardimisorganisatsiooni standardi kohaselt, või kui see ei ole kättesaadav, siis riikliku või mõne teise sellise rahvusvahelise standardi kohaselt, millega tagatakse mõõtmisandmete võrdväärne teaduslik kvaliteet.

[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

7. peatükk Riiklik järelevalve

§ 155. Keskkonnaalane kontroll

(1) Keskkonnaalane kontroll on Keskkonnaameti poolt käesoleva seaduse §-s 157 nimetatud programmi alusel teostatav keskkonnajärelevalve ja käesoleva seaduse §-s 159 nimetatud keskkonnajärelevalve korras teostatav erakorraline kontroll.

(2) Keskkonnaamet kontrollib järelevalve korras kompleksloa kohustusega käitistes kompleksloa nõuete täitmist ja käitises toimuva tegevuse vastavust käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides kehtestatud nõuetele.

(3) Keskkonnaalane kontroll hõlmab:

- 1) käitaja poolt esitatavate aruannete ja heiteseire tulemuste analüüsi;
- 2) kontrollkäike käitisesse;
- 3) käitise sisemise aruandluse ja järelmeetmeid käsitlevate dokumentide kontrollimist;
- 4) käitises kasutatava tehnika ja käitise keskkonnajuhtimissüsteemi, sealhulgas käitise omaseire piisavuse kontrolli;
- 5) vajaduse korral kontrollproovide võtmist ja -mõõtmiste tegemist.

(4) [Kehtetu -RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(5) Keskkonnaalase kontrolli tulemused vormistatakse kontrolliaruandena, milles esitatakse kontrolli tulemused, kirjeldades nende vastavust käitisele antud loa nõuetele, ja järeldused edasiste meetmete võtmise vajaduse kohta. Aruanne edastatakse käitajale kahe kuu jooksul tutvumiseks ja avalikustatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis nelja kuu jooksul käitise kohapealsest kontrollimisest arvates.

[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

§ 156. Kompleksloa kohustusega käitiste keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava

(1) Kompleksloa kohustusega käitiste keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava (edaspidi *keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava*) on alus süsteemse keskkonnaalase kontrolli teostamiseks kompleksloa kohustusega käitiste tegevuse üle.

(2) Keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava sisaldab:

- 1) üldhinnangut kompleksloa kohustusega käitistega seotud oluliste keskkonnaküsimuste kohta;
- 2) korrapärase keskkonnaalase kontrolli programmide koostamise, sealhulgas riskipõhise hindamise ja korrapärase kontrolli teostamise menetlusi;
- 3) erakorralise keskkonnaalase kontrolli teostamise menetlusi;
- 4) viidet keskkonnaotsuste infosüsteemi veebilehele, kust leiab kompleksloa omavad käitised;

[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

5) koostööpõhimõtteid keskkonnaalase kontrolli teostamisel.

(3) Keskkonnaalase kontrolli üleriigilise kava koostamist korraldab Keskkonnaamet ja kava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Kava avalikustatakse Keskkonnaameti veebilehel.
[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(4) Keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava vaadatakse üle ja vajaduse korral ajakohastatakse vähemalt iga nelja aasta järel selle koostamisest või ülevaatamisest arvates.

§ 157. Kompleksloa kohustusega käitiste korrapärase keskkonnaalase kontrolli programm

(1) Keskkonnaalase kontrolli üleriigilise kava alusel koostab Keskkonnaamet kompleksloa kohustusega käitiste korrapärase keskkonnaalase kontrolli programmi (edaspidi *korrapärase keskkonnaalase kontrolli programm*).
[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(2) Korrapärase keskkonnaalase kontrolli programm sisaldab:

- 1) käitiste korrapärase kontrollimise ajakava eri käitiseühikute kaupa koos nende kontrollimise sagedusega;
- 2) korrapärase kontrolli käigus rakendatavate kontrollimeetmete näidisloetelu;
- 3) korrapärase kontrolli käigus võetavate proovide ja tehtavate mõõtmiste näidisloetelu;
- 4) muude rakendatavate meetmete näidisloetelu.

(3) Käitise korrapärase kontrolli sageduse määramisel hinnatakse riskipõhiselt käitise võimalikku mõju keskkonnale. Sellise mõju hindamisel pööratakse muu hulgas tähelepanu:

- 1) käitise tegevuse võimalikule ja tegelikule mõjule inimese tervisele ja keskkonnale, võttes eelkõige arvesse heitetasemeid ja -liike, tegevuskoha keskkonnanähtlikkust ja avariide esinemise ohtu;
- 2) loa nõuete varasemale täitmisele käitaja poolt;
- 3) käitaja osalemisele Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1–45) kehtestatud keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis.

(4) Korrapärase keskkonnaalase kontrolli programm vaadatakse üle ning seda muudetakse vajaduse korral iga kolme aasta järel selle koostamisest või ülevaatamisest arvates.

§ 158. Kompleksloa kohustusega käitise korrapärane keskkonnaalane kontroll

(1) Käitiste korrapärast kontrolli teostatakse vähemalt üks kord kolme aasta jooksul, ent mitte sagedamini kui üks kord aastas.

(1¹) Korrapärast kontrolli võib käesoleva seaduse § 19 lõike 2 punktis 8 nimetatud veisekasvatuse käitistes teostada harvemini kui üks kord kolme aasta jooksul.
[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) [Kehtetu -RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

(3) Kui korrapärase kontrolli käigus tuvastatakse kompleksloa nõuete oluline rikkumine, viiakse kuue kuu jooksul ettekirjutuse tegemisest arvates läbi käitise järelkontroll.

§ 159. Erakorraline keskkonnaalane kontroll

Erakorraline keskkonnaalane kontroll tehakse keskkonnajärelevalve korras selleks, et võimalikult kiiresti ja vajaduse korral enne loa väljaandmist, läbivaatamist või ajakohastamist uurida tõsiseid keskkonnaalaseid kaebusi, avarisiid või vahejuhtumeid või loa nõuete täitmata jätmist.

§ 160. Käitaja kohustused käitise kontrollimisel

Käitaja on kohustatud osutama käitist kontrollivale keskkonnakaitseinspektorile igakülgset abi, tagama talle juurdepääsu käitise tegevuskohale ning võimaldama tal võtta proove ja koguda informatsiooni käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmise kohta.

§ 161. Riikliku järelevalve teostamine

(1) Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle teostab järelevalvet Keskkonnaamet.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 161¹. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 45, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 161². Vahetu sunni kasutamine

Keskkonnaametil on lubatud kasutada füüsilist jõudu korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 161³. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 32 000 eurot.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

8. peatükk Vastutus

§ 162. Kompleksloa kohustuse ja kompleksloa nõuete rikkumine

(1) Tegevuse eest kompleksloata valdkonnas, kus kompleksluba on nõutav, või kompleksloa nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama tegevuse eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.
[RT I, 25.10.2022, 1- jõust. 04.11.2022]

§ 163. Avariist teatamata jätmine

(1) Avariist, mis võib oluliselt mõjutada keskkonda, õigel ajal teatamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama tegevuse eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.
[RT I, 25.10.2022, 1- jõust. 04.11.2022]

§ 164. Menetlus

(1) [Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesolevas seaduses sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnaamet.

9. peatükk Rakendussätted

1. jagu Seaduse rakendamine

§ 165. Seaduse rakendamine kompleksloa alusel tegutsevate käitiste suhtes

(1) Käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud nõudeid rakendatakse enne käesoleva seaduse jõustumist kompleksloa alusel tegutsevate käitiste suhtes alates 2014. aasta 7. jaanuarist. Kuni 2014. aasta 7. jaanuarini kohaldatakse nimetatud käitiste suhtes saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seadust.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist käiku antud käitiste suhtes, mille käitamiseks ei olnud enne käesoleva seaduse jõustumist kompleksluba nõutav, kohaldatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud nõudeid alates 2015. aasta 7. juulist.

(3) Kui käitise tegevus on seotud ohtlike ainete kasutamise, tootmise või keskkonda viimisega, on enne käesoleva seaduse jõustumist kompleksloa alusel tegutsev käitaja kohustatud koostama lähteolukorra aruande vastavalt käesoleva seaduse §-le 57 ning enne käitise kompleksloa esmakordset muutmist pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(4) Käesoleva seaduse § 79 lõigetes 2 ja 5, § 80 lõike 1 punktis 4 ja lõikes 9 sätestatud nõudeid olemasoleva suure põletusseadme suhtes rakendatakse alates 2016. aasta 1. jaanuarist.

(5) Käesoleva seaduse §-s 134 sätestatud nõudeid registreerimiskohustusega käitaja suhtes rakendatakse alates 2014. aasta 1. maist.

§ 166. PVT-viitedokumentide kohaldamine PVT-järeldustena

Kuni PVT-järeldusi sisaldavate Euroopa Komisjoni otsuste jõustumiseni kohaldatakse PVT-järeldustena käesoleva seaduse tähenduses Euroopa Komisjoni poolt enne 2011. aasta 7. jaanuari vastu võetud PVT- viitedokumente, välja arvatud käesoleva seaduse § 44 lõigetes 3–7 sätestatud juhtudel.
[RT I, 15.03.2019, 5- jõust. 25.03.2019]

§ 167. Heite piirväärtuse ja väevliärstuse astme nõuete järgimata jätmise suure põletusseadme piiratud tööea korral

(1) Ajavahemikus 2016. aasta 1. jaanuarist kuni 2023. aasta 31. detsembrini ei rakendata suure põletusseadme suhtes käesoleva seaduse § 73 alusel olemasolevate suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud saasteainete heite piirväärtusi ja vajaduse korral käesoleva seaduse § 79 lõike 3 alusel kehtestatud väevliärstuse astme nõudeid, kui:

1) põletusseadme käitaja on Keskkonnaministeeriumile ja loa andjale hiljemalt 2014. aasta 1. jaanuariks kirjalikult kinnitanud ning loa andja on loas sätestanud, et käitaja kohustub käitama põletusseadet ajavahemikul 2016. aasta 1. jaanuarist kuni 2023. aasta 31. detsembrini mitte üle 17 500 töötunni;

2) käitaja esitab alates 2016. aasta 1. jaanuarist igal aastal Keskkonnaministeeriumile ja loa andjale andmed põletusseadme kalendriaasta töötundide arvu kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põletusseadme järelejäänud tööea jooksul säilitatakse põletusseadme käitajale antud loas määratud väeveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja tahkete osakeste heite piirväärtused, mida tuleb kohaldada 2015. aasta 31. detsembri seisuga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tahkel kütusel töötavale põletusseadmele, mille summaarne nimisoojusvõimsus on suurem kui 500 megavatti ning millele on luba antud pärast 1987. aasta 1. juulit, kohaldatakse põletusseadme järelejäänud tööea jooksul käesoleva seaduse § 73 alusel olemasolevate suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud lämmastikoksiidide heite piirväärtust.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud erandit ei kohaldata, kui põletusseadme käitajale oli antud luba mitte järgida heite piirväärtust tingimusel, et seadme käitaja kohustub mitte kasutama seadet üle 20 000 töötunni ajavahemikul 2008. aasta 1. jaanuarist kuni 2015. aasta 31. detsembrini ja esitab igal aastal loa andjale andmed seadme kalendriaasta töötundide arvu kohta.

(5) Kui põletusseade oli 2011. aasta 6. jaanuaril osa väikesest eraldatud võrgust ja andis sel päeval vähemalt 35 protsenti nimetatud võrgu elektritoitest ning põletusseadme heide ei vasta seadme tehniliste omaduste tõttu käesoleva seaduse § 73 alusel olemasolevate suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud heite piirväärtustele, on ajavahemikul 2020. aasta 1. jaanuarist kuni 2023. aasta 31. detsembrini käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud töötundide arv 18 000 ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud andmete esitamise tähtpäev 2020. aasta 1. jaanuar.

(6) Enne 1986. aasta 31. detsembrini käiku antud põletusseadmele, mille summaarne nimisoojusvõimsus on suurem kui 1500 megavatti ja mis põletab kohalikku tahket kütust, mille alumine kütteväärtus on väiksem kui 5800 kilodžauli kilogrammi kohta, niiskusesisaldus üle 45 massiprotsendi, kombineeritud niiskuse- ja tuhasisaldus üle 60 massiprotsendi ning kaltsiumoksiidi sisaldus tuhas üle 10 protsendi, on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud töötundide arv 32 000.

§ 168. Heite piirväärtuse ja väevliärstuse astme nõuete järgimata jätmise väikese eraldatud võrgu korral

(1) Kuni 2019. aasta 31. detsembrini ei rakendata põletusseadme suhtes, mis oli 2011. aasta 6. jaanuaril väikese eraldatud võrgu osa, käesoleva seaduse § 73 alusel olemasolevate suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud heite piirväärtusi ja vajaduse korral käesoleva seaduse § 79 alusel kehtestatud väevliärstuse astme nõudeid.

(2) Kuni 2019. aasta 31. detsembrini säilitatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põletusseadme käitajale antud loas määratud väeveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja tahkete osakeste heite piirväärtused, mida tuleb kohaldada 2015. aasta 31. detsembri seisuga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tahkel kütusel töötava põletusseadme korral, mille summaarne nimisoojusvõimsus on suurem kui 500 megavatti ja millele on luba antud pärast 1987. aasta 1. juulit, kohaldatakse käesoleva seaduse § 73 alusel olemasolevate suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud lämmastikoksiidide heite piirväärtust.

(4) Väike eraldatud võrk on võrk, kus elektri tarbimine oli 1996. aastal väiksem kui 3000 gigavatt-tundi ja milles vähem kui 5 protsenti iga-aastasest tarbimisest kaetakse ühenduse kaudu teistest võrkudest.

§ 169. Heite piirväärtuse ja väevliäristuse astme nõuete järgimata jätmise kaugküttekäitiste korral

(1) Loa andja võib käitaja taotlusel lubada, et kuni 2022. aasta 31. detsembrini ei pea kaugküttekäitise osaks oleva suure põletusseadme käitaja järgima käesoleva seaduse § 73 alusel olemasolevate suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud heite piirväärtusi ja vajaduse korral käesoleva seaduse § 79 lõike 3 alusel kehtestatud väevliäristuse astme nõudeid, kui:

- 1) põletusseadme summaarne nimisoojusvõimsus ei ületa 200 megavatti;
- 2) põletusseadme käitajale on luba antud enne 2002. aasta 27. novembrit või põletusseadme kohta on esitatud nõuetekohane loataotlus enne 2002. aasta 27. novembrit, tingimusel et põletusseade on käiku antud hiljemalt 2003. aasta 27. novembril;
- 3) viie aasta libiseva keskmisena on vähemalt 50 protsenti põletusseadmes toodetud kasulikust soojusest tarnitud auru või kuuma vee kujul üldkasutatavasse kaugküttevõrku.

(2) Kuni 2022. aasta 31. detsembrini säilitatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põletusseadme käitajale antud loas määratud väeveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja tahkete osakeste heite piirväärtused, mida tuleb kohaldada 2015. aasta 31. detsembri seisuga.

(3) Põletusseadme käitaja, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud erandit, esitab alates 2016. aasta 1. jaanuarist igal aastal loa andjale andmed põletusseadme poolt auru või kuuma vee kujul üldkasutatavasse kaugküttevõrku tarnitud energiahulga ning kogu toodetud kasuliku soojuse energiahulga kohta.

2. jagu Muudatused teistes õigusaktides

§ 170.–§ 176.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

3. jagu Seaduse jõustumine

§ 177. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 1. juunil.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17–119).